

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXV | П'ЯТНИЦЯ, 21 СЕРПНЯ 2009 РОКУ | ЧИСЛО 34 | VOL. CXV | FRIDAY, AUGUST 21, 2009 | No. 34

Незалежній Україні виповнилося 18 років!

Міцнішають зв'язки Української держави зі світовим українством

Шановна українська громадо!

Щиросердно вітаю кожного з вас з 18-ою річницею Незалежности України. Це величне свято є яскравим свідченням того, що Україна відбулася як демократична европейська держава, як надійний і передбачуваний міжнародний партнер, що, долаючи труднощі, впевнено торує шлях до европейського дому.

Ролю української діяспори у цьому історичному процесі важко переоцінити. Тому надзвичайно приємно, що зв'язки Української держави зі світовим українством міцнішають з кожним роком новітнього літопису її державности.

Найкращим прикладом об'єднання наших зусиль стало широке міжнародне вшанування 75-их роковин Голодомору в Україні 1932-1933 років. Переконаний, що разом ми успішно продовжимо цю святу для кожного українця справу.

Упевнений також, що діяльність українських громадських організацій та об'єднань за кордоном в культурній, науковій, просвітницькій, економічній та інших царинах і надалі слугуватиме справі піднесення міжнародного авторитету України, поглиблення її европейської та евроатлантичної інтеґрації.

У цей святковий день зичу вам козацького здоров'я, злагоди, добробуту та нових звершень на благо України.

Слава Україні!

Володимир Хандогій,
виконуючий обов'язки
міністра закордонних справ України

Видавництво „Арт-Мрія". Київ. 2009.

Наш прапор

Синій, як море, як день, золотий –
З неба і сонця наш прапор ясний.
Свій рідний прапор високо несім!
Хай він, уславлений, квітне усім.
Гляньте, на ньому волошки цвітуть,
Гляньте, жита в нього золото ллють!
З жита, з волошок наш прапор ясний,
З неба і сонця, як день весняний!
Прапор наш рідний – це рідна земля,
Наші простори, річки і поля.
Доки в боях не уславим його,
Доти не вгледимо краю свого.
Славою, славою вкриєм його,
Кров'ю гарячою серця свого.
Доки його не уславим в боях,
Доти не будем на рідних полях.
Славою, славою вкриєм в боях!
Вквітчані будем на рідних полях.

Олександер Олесь

Пісня волі

На карті Землі є таких небагато
Зелених куточків, співучих, багатих,
Як ти, Україно моя!
Україно, розправ свої вольнії крила –
Вже тебе поневолить нікому несила:
Пісня волі – в серцях, в небесах,
Пісня волі, як птах, наче птах...
Ми правдою зло вікове побороли
В святому пориві під Божим покровом –
Тепер – у нас мати одна!
Дніпро гомонить, всі міста, Чорне море,
Співає Волинь і дзвенять сині гори –
Усіх пісня волі єдна!

Анна Канич

Лист Президента України до Президента Російської Федерації

Шановний Дмитре Анатолійовичу, уважно ознайомився з Вашим листом від 6 серпня 2009 року. Буду відвертим, я дуже розчарований його недружнім характером.

Не можу не погодитися з тим, що в стосунках між нашими країнами є серйозні проблеми, проте дивно, коли Ви повністю виключаєте відповідальність за це з боку Росії.

Наша держава ніколи не відходила від принципів дружби і партнерства, зафіксованих у Великому договорі 1997 року, робила максимум можливого для плідного, взаємовигідного розвитку двосторонніх відносин. Більше того, згідно з зазначеним Договором наші країни мають будувати відносини одна з одною, зокрема, на основі принципів взаємної поваги та суверенної рівності.

І все ж хотілося б відійти від емоцій та неупереджено проаналізувати стан двосторонніх відносин.

Позиція України щодо минулорічних подій у Грузії - загальновідома та збігається з позиціями практично всіх країн світу. Вона полягає у виключній повазі до суверенітету, територіяльної цілісности і непорушности кордонів грузинської або будь-якої іншої суверенної держави.

Безпідставними є й закиди щодо постачання зброї до Грузії. Прикро, що, незважаючи на неодноразові чіткі і зрозумілі роз'яснення української сторони щодо законности її дій на ринку зброї, російська сторона продовжує послідовну кампанію, спрямовану на формування сприйняття України як держави, що не дотримується міжнародних правил та режимів у галузі військово-технічного співробітництва.

У зв'язку з цим варто нагадати, що Грузія не була і зараз не є об'єктом жодних міжнародних санкцій чи ембарґо Ради Безпеки ООН, Організації безпеки і співробітництва в Европі (ОБСЕ), Европейського союзу та інших міжнародних організацій на поставки озброєнь, військової техніки чи товарів подвійного використання. Крім того, російські пропозиції запровадити такі обмеження в рамках ОБСЕ, внесені після російсько-грузинського конфлікту, підтримані не були.

Не може бути предметом політичних нарікань з боку Росії і курс України на інтеґрацію в НАТО. Це змушує нас знову повторювати прописні істини про те, що право на вибір міжнародних засобів забезпечення національної безпеки, зокрема участи у військово-політичних союзах, є невід'ємним елементом державного суверенітету будь-якої країни, і Росія має його поважати. Нагадую Вам, що Закон України „Про основи національної безпеки України", який був ухвалений Верховною Радою України у 2003 році, у тому числі й керівництвом нинішньої опозиції, передбачає пряму інтеґрацію України до НАТО, аж до прямого членства. Цим керується Президент України.

Також хотів би вкотре наголосити, що прагнення нашої держави до набуття членства в Альянсі жодним чином не спрямоване проти Росії, а остаточне рішення щодо вступу до НАТО прийматиметься лише після проведення всенародного референдуму.

Хочу особливо відзначити, що стаття 17 Конституції України не допускає розташування на території України військових баз чужоземних держав. У той же час наша держава залишається вірною своїм міжнародним договірним зобов'язанням щодо тимчасового перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України до 28 травня 2017 року та у повному обсязі виконує положення відповідних базових угод 1997 року. Натомість мушу констатувати наявність серйозних проблем в імплементації базових угод з боку російської сторони в питаннях землі, нерухомого майна, радіочастот, засобів навіґації тощо. Протягом всього періоду базуван-

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Ініціятива Д. Медведєва викликала занепокоєння у Києві

КИЇВ. — У Києві стривожені ініціятивою Кремля узаконити застосування російських військ за межами Росії. Про це заявив 17 серпня в Києві виконуючий обов'язки заступника міністра закордонних справ України Юрій Костенко, коментуючи законопроєкт „Про внесення змін до федерального закону „Про оборону", поданий російським президентом Дмитром Медведєвим на розгляд Держдуми Російської Федерації (РФ). „Нові військові ідеї Д. Медведєва мають насторожити не тільки Україну", – вважає Ю. Костенко. Аґресивні пляни тим очевидніші, що Росія заявляє про намір з допомогою своїх збройних сил захищати на чужій території російських громадян. „У нас десятки тисяч громадян живуть зараз з двома пашпортами", – зауважив дипломат. Він повідомив також, що МЗС України зажадало від Росії офіційних роз'яснень: як ця нова військова ініціятива може стосуватися України – адже на українській території перебуває російська Чорноморська фльота. Поданий Д. Медведєвим законопроєкт пропонує дозволити використовувати російську армію для „відбиття нападу на збройні сили РФ або інші війська, дислоковані за межами території РФ", а також для „захисту громадян РФ за кордоном". *(„Голос Америки")*

Росія шле посла до Києва

МОСКВА. — Президент Росії Дмитро Медведєв 13 серпня підписав указ про призначення Михайла Зурабова послом в Україні. Про це стало відомо одразу по тому, як Президент Віктор Ющенко оприлюднив лист-відповідь Д. Медведєву. Валерій Чалий, директор міжнародних програм Центру ім. Разумкова, пояснив, чи слід чекати найближчим часом приїзду до України М. Зурабова: „Абсолютно ненормально, коли лист Президента України вручав виконуючий обов'язки міністра закордонних справ України Тимчасовому повіреному у справах Росії. Повинен бути і посол Росії в Україні, і відповідно міністер закордонних справ. Тому сьогодні вигідно двом країнам, щоб посол Росії якомога швидше приїхав. Приїзд посла після його призначення залежить тільки від російської сторони, українська сторона надала агріман. Відповідно це справа російської сторони – вирішувати терміни". *(Бі-Бі-Сі)*

Л. Кравчук критикує ПР та КПУ

КИЇВ. — Перший Президент України Леонід Кравчук 14 серпня різко розкритикував представників Партії Реґіонів та Компартії, які підтримали зміст листа Президента Росії Дмитра Медведєва до Президента Віктора Ющенка. Коментуючи відсутність консолідації української еліти, Л. Кравчук сказав: „У нас так, на жаль, завжди. Виняток – події навколо Тузли, коли наша еліта справді консолідувалася. Потім під час війни у Грузії наші політики розділилися, а зараз також дехто почав до непристойности говорити про суцільну правоту Росії. Уявити собі ситуацію, що такий факт має місце в будь-якій іншій країні, нереально. Я багато спілкуюся з людьми і знаю напевно: середнє й молоде покоління не пробачає приниження нашої землі та нашої держави", – заявив Л. Кравчук. Екс-президент зауважив, що критикує В. Ющенка, „можливо, більше, ніж усіх політиків разом узятих. Але я ніколи не говоритиму, що наша влада зовсім неправа, винна в усьому. А деякі депутати з Партії Реґіонів, з КПУ вже таке торочать, що соромно слухати! Це політика рабства, а вони, даруйте за різкість, – політичні підстилки", – обурився Л. Кравчук. Він переконаний, що „незалежність, демократія винесли на поверхню випадкових людей з примітивним, „хацапетівським" мисленням. Вони за весь цей час не змінилися. Вони не доросли до державної булави. Головне для них зараз – перетягти на свій бік виборців. Усе, що навколо, не має значення... Зараз я хочу сказати виборцям, нехай не вірять тим, хто повзає перед кимсь, хто готовий віддати і продати все, аби сісти у президентське крісло. „Служити можна й треба Україні, а ось прислужувати комусь, а тим більше – чужій владі чужої країни – це ганьба! Та скільки про це сказано, написано скільки, а вони як були чужими людьми в Україні, так і залишаються. Але є ж сотні, тисячі великих українців, які повинні сказати своє слово, чому вони мовчать, я не розумію", – дивується Л. Кравчук. „Разом із тим, я певен, пройдуть ці президентські вибори, пройдуть наступні, Україна та її еліта виростуть за багатьма параметрами, і таких людей, які, стоячи навколішки, вихваляють Президента Росії за те, що він погано говорить про Президента України, у нас не буде", – переконаний екс-президент. *(„Українська правда")*

55 років тому почало українське мовлення Радіо „Свобода"

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко і Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко 16 серпня привітали колектив Української редакції Радіо „Свобода" з нагоди 55-річчя першого виходу в етер. „16 серпня 1954 року на хвилях Радіо „Свобода" вперше прозвучала програма українською мовою.., – йдеться в привітанні Президента. – Сьогодні Радіо „Свобода" залишається для наших громадян об'єктивним і правдивим джерелом інформації про події в Україні та світі". В. Ющенко зазначив, що цінує „творчий внесок української редакції у становлення молодої і незалежної держави, утвердження демократії та свободи слова". Ю. Тимошенко написала у вітальному листі „працівникам, шанувальникам та слухачам української редакції Радіо „Свобода": „Для мене Радіо Свобода – це складова мого політичного життя, це частина історії моєї країни, моєї нації". „Я думаю, що невипадково між поняттями Радіо „Свобода" і свобода як така вже давно немає різниці. Це – тотожні слова. Бо ваша праця – це дійсно свобода слова, воля думки і незалежність погляду. Я вдячна вам за це", – зазначила Прем'єр-міністер. Ю. Тимошенко побажала співробітникам редакції „справжньої високої журналістики та свободи". *(Радіо „Свобода")*

Російський вчений просить політичного притулку в Україні

КИЇВ. — Російський учений і письменник Петро Хом'яков просить політичного притулку в Україні. Про це йдеться у листі від 13 серпня П. Хомякова до Президента Віктора Ющенка. П. Хом'яков зазначає, що у себе на Батьківщині, в Росії, він став жертвою політичного переслідування за свої переконання. Формально його звинувачують у створенні екстремістської організації. Абсурдність цього звинувачення видно хоча б з того, що цієї організації (Північне братерство) не існує як такої. „Абсолютно очевидно, що це звинувачення є лише приводом для того, щоб примусити мене мовчати, – стверджує науковець. – Мої аналітичні висновки щодо внутрішньої нестійкости російського режиму, про справжнє становище в нафтогазовій галузі Росії, а головне про те, що аґресивна політика Російської федерації є судорожною спробою збереження влади Кремля в умовах системної кризи і розвалу Росії, що фактично відбувається, все це є загрозою російській владі". П. Хом'яков просить політичного притулку в Україні, яка, на його думку, під керівництвом В. Ющенка стала „цивілізованою, демократичною країною". Крім того, він назвав блефом соціяльну стабільність Росії. „Якщо В. Ющенко відмовить мені в наданні політичного притулку, я не зміню своєї думки. Живим до Росії не повернуся, мені до Росії дороги назад немає", – сказав науковець. За словами П. Хомякова, те, що ситуація в Україні більш цивілізована і демократична, видно з першого погляду. „В Україні існує політичне життя, в Росії політичного життя не існує". На запитання, чи можна чекати після листа Президента Росії Дмитра Медведєва Вікторові Ющенкові провокацій стосовно Грузії та України, П. Хом'яков відповів: „Зрозуміло, можна, більш того – потрібно. Президенти В. Ющенко і Михайло Саакашвілі мають бути максимально пильними". (*„Українська правда"*)

Керівництво ЧФ Росії порушує власні зобов'язання

КИЇВ. — Міністерство закордонних справ України (МЗС) констатує порушення Чорноморською фльотою Росії (ЧФ) взятих на себе зобов'язань. Про це 17 серпня повідомив на прес-конференції у Києві виконуючий обов'язки першого заступника міністра закордонних справ України Юрій Костенко. „Існує „хронічна хвороба" невиконання з 1997 року взятих на себе міжнародних зобов'язань керівництвом Чорноморської фльоти і керівництвом Російської Федерації (РФ), яке несе персональну відповідальність за ці порушення", – сказав він. При цьому Ю.Костенко нагадав про поранення української громадянки під час бойових стрільб, що проводили на полігоні підрозділи ЧФ РФ, проведення тренування елементу вогневої підтримки морського десанту з задіянням трьох самохідних артилерійських установок „Гвоздика", а також перевезення Севастополем крилатих ракет типу „Малахит". „Керівництво ЧФ поводиться в Севастополі так, нібито це Новоросійськ", – сказав він. Ю. Костенко повідомив, що з січня по серпень МЗС України надіслало 14 нот з приводу порушення ЧФ базових угод і законодавства України. Водночас дипломат зазначив, що Україна максимально зацікавлена в стабільній ситуації у Севастополі. Він вважає, що всі питання мають вирішуватися в дусі розуміння, але у відповідності до взятих на себе зобов'язань. *(УНІАН)*

В. Ющенко не візьме участи в зустрічі СНД

КИЇВ. — Президент Віктор Ющенко вирішив більше не брати участи у зустрічах Співдружности незалежних держав (СНД) і не поїде на зустріч СНД, яка відбудеться в Кишиневі 9 жовтня. „Це означає, що нинішній Президент України, реченець повноважень якого закінчується в січні 2010 року, більше взагалі не з'явиться на зустрічах Співдружности", – пише „Українська правда". Крім того, видання нагадує, що Україна так і не ратифікувала статут організації, ухвалений ще 16 років тому в Мінську. „Більше того, починаючи з минулого року, після того, як Грузія повідомила про вихід зі Співдружности, високопоставлені українські чиновники стали прямо заявляти, що Київ не можна вважати повноправним членом СНД". *(„Українська правда")*

У Херсоні затонула козацька чайка „Спас"

ХЕРСОН. — У Херсоні, у ніч з 12 на 13 серпня, на Дніпрі затонула козацька чайка „Спас". Про це повідомили в Управлінні з питань надзвичайних ситуацій обласної державної адміністрації. За даними управління, козацька чайка, яка збиралася йти в Атлантик, перебувала у Херсоні, у третьому затоні, навпроти бази „Інваспорт". Чому вона затонула, наразі невідомо. На місці, де знаходився човен, на воді виявлено пляму дизпалива завширшки 30 м на 40 м. З Очакова приїхали водолази, які оглянули затонулий човен і з'ясували причини аварії. Козацький човен „Спас" почали будувати у 2003 році і спустили на воду на одному з львівських озер у 2005 році. Човен збудований з модрини та дуба. Його довжина 20 м., ширина – 3.8 м., осадка – 1.2 м. Висота щогли – 14 м. Площа вітрила – 80 кв. м. Це модернізований варіянт (з урахуванням сучасних вимог) старовинної козацької чайки. На човні встановлено дизельний двигун „Перкінс" потужністю 80 кінських сил. Середня швидкість – шість миль на годину. На „Спасі" є також шість бронзових гармат. „Спас" став широко відомим в Україні торік, у зв'язку з проблемами, що виникли у нього в процесі оформлення у Херсоні дозвільних документів на вихід у відкрите море для участи у фестивалі старих та історичних кораблів (човнів) у французькому місті-порту Брест. *(„День")*

З Днем Незалежности, дорогі українці!

Вельмишановна Громадо!
Дорогі українці!

Від імени колективу Посольства України в США і від себе особисто сердечно вітаю Вас з Днем Незалежности України.

З кожним роком розбудови Української державности поглиблюється усвідомлення значення 24 серпня 1991 року для всієї країни та кожного з нас. Ця дата навіки увійшла в історію України золотою сторінкою її біографії, започаткувала нову епоху в житті українського народу, законодавчо закріпила його вікові демократичні прагнення до національного відродження, духовної свободи, економічного зростання, культурного піднесення.

Українська держава пам'ятає про важливу ролю закордонного українства, підтримуючи з Вами тісний зв'язок, відзначаючи багатьох з Вас високими державними нагородами. Вірю, що наша активна співпраця буде і надалі плідною та цілеспрямованою, роблячи вагомий внесок у подальшу розбудову стратегічного партнерства між Україною і США. Переконаний, що спільними зусиллями ми проторуємо шлях до процвітання України, сприяючи її невпинному поступу й самореалізації як повноправного й шанованого учасника європейської та евроатлантичної спільноти.

Від усієї душі зичу Вам і Вашим рідним міцного здоров'я, щастя, достатку та успіхів в усіх справах на благо України.

Слава Україні!
Щиро Ваш,

Олег Шамшур,
Посол України в США

Щиро вітаю усю українську громаду з 18-ю річницею Незалежности України! День Незалежности – це не просто День народження Української держави. Це свято пам'яті про покоління наших предків, що творили націю і боролися за державність, це день, коли варто замислитися про майбутнє України, про нашу відповідальність перед історією.

Нелегкими і далеко не безхмарними видалися роки незалежности. Довелося йти важкими шляхами соціяльно-економічних перетворень, боротьби з наслідками тоталітарної системи. Достатньо було зроблено помилок, багато важливих реформ і змін ще необхідно провести. Проте, не може бути сумніву в тому, що мудрий і працелюбний народ України наведе лад у своїй власній державі, забезпечить її процвітання.

Сьогодні, можливо, як ніколи, наша держава потребує консолідації зусиль усіх українців як в Україні, так і за її межами у відстоюванні права нашого народу жити в незалежній і суверенній державі, побудові справжнього демократичного громадянського суспільства, де найголовнішими цінностями є людина, її права та свободи.

Вітаючи Вас з Днем Незалежности України, хочу подякувати усій українській громаді за значний внесок у становлення України як незалежної і суверенної держави, збереження української культури і традицій в Канаді, розбудову двосторонніх відносин, відстоювання інтересів України.

Слава Україні!

Олександр Данилейко,
Генеральний консул України в Торонто

Шановна громадо!
Дорогі українки і українці,
брати і сестри!

Від імени колективу Генерального консульства України в Ню-Йорку та від себе особисто сердечно вітаю вас з нагоди 18-ої річниці Незалежности України!

Сьогодні українські дипломати, працюючи у різних країнах світу, із задоволенням констатують, що за роки незалежности наша Батьківщина досягла значних здобутків, зокрема у проведенні економічних реформ, у формуванні демократичного суспільного устрою, у створенні Европейської демократичної, правової держави.

Довгий і складний шлях політичного самовизначення засвідчив невмирущу волю українців мати свою державність, бути суверенним серед інших вільних народів Европи і світу. Послідовно і мужньо крізь віки йшов до цього український народ.

Великий внесок до цієї високої і благородної справи здійснили представники світового українства. Цей внесок має неперсічне значення для збереження та розвитку української культури за кордоном, піднесення авторитету України в світі. У цьому зв'язку хочемо висловити вам щиру подяку за вашу наполегливу й самовіддану працю на благо української громади США і України в цілому. Переконані, що ваші зусилля стануть запорукою подальших позитивних змін в державі і якнайшвидшого розвитку її економіки.

Спільно ми розбудовуємо нашу незалежність впевнено, з великою вірою у завтрашній день України як рівної серед рівних держав у колі світової спільноти. Ми разом зводимо світлий дім нашої державности, у якому будуть жити в добробуті багато поколінь вільних українських громадян. То ж давайте будемо виходити з того, що Україна починається з кожного з нас. І нам під силу збудувати суспільство, в якому будуть створені умови для всебічного розвитку людини, де панували б гуманізм, демократія, закон і справедливість, а матеріяльний достаток співвідносився б із кількістю та якістю праці кожного. Не будемо ж шкодувати заради цього сил та енергії! Зробимо все можливе для цього!

Дозвольте від щирого серця побажати вам родинного благополуччя, успіхів та подальших звершень на благо України!

Слава Україні!

Сергій Погорельцев,
Генеральний консул України
в Ню-Йорку

Лист Президента...

(Закінчення зі стор. 1)

ня Чорноморського флоту Росії на території України його командуванням систематично допускалися грубі порушення двосторонних домовленостей та законодавства України, про що українська сторона постійно інформувала російську сторону.

Україна послідовно виступає за розвиток прагматичних стосунків з Росією в економічній сфері, передусім в енерґетиці. Україна розпочала програму модернізації української газотранспортної системи для доведення її рівня до високих міжнародних стандартів і готова залучати до цього процесу потенціял европейських країн та інших учасників.

Наша країна неодноразово на практиці підтверджувала свою надійність як партнера у транспортуванні енерґоресурсів: газу, нафти та матеріялів для ядерної енерґетики. Україна – одна з небагатьох країн світу, яка у червні цього року привітала ініціятиву Російської Федерації щодо її готовности розпочати багатосторонній діялог з удосконалення міжнародноправової бази у сфері енерґетичної безпеки, яка, на наше переконання, має базуватися на Енерґетичній Хартії та документах, напрацьованих в її рамках.

У Вашому листі також міститься чергове повторення відомих закидів, мета яких – спробувати позбавити Україну свого погляду на власну історію, власні національні інтереси, пріоритети зовнішньої політики. Переконаний, що питання історії, поряд із рідною мовою, культурою, родинною етикою, є фундаментальними засадами для формування держави та ідентифікації української нації.

Порушуючи на міжнародній арені питання про визнання Голодомору в Україні 1932-1933 років, український народ віддає також данину пам'яті мільйонам росіян, білорусів, казахів та представників інших національностей, що померли від голоду у Поволжі, на Північному Кавказі, в Казахстані та інших реґіонах колишнього СРСР. Відомо, що під час проведення Акції пам'яті „Незгасима свічка", присвяченої 75-им роковинам Голодомору в Україні, у вікнах сотень міст в усьому світі, у тому числі й у Росії, горіли свічки, що є свідченням багатонаціональної солідарности з Україною у визнанні цього факту.

Жодним чином не можу погодитися з нібито витісненням російської мови з громадського життя в Україні. Елементарні неупереджені оцінки мовної ситуації в Україні і Росії свідчать зовсім про зворотні факти. Саме в Російській Федерації українська меншина практично позбавлена можливости реалізовувати право на задоволення своїх національно-культурних потреб. Підтвердженням цього є відомі висновки міжнародних організацій.

Відповідаючи на зауваження про начебто втручання влади України у справи Православної Церкви, зазначу таке. Українське керівництво поважає канони і традиції церков та релігійних організацій. Церква в Україні відокремлена від держави, кожний громадянин має право сповідувати будь-яку релігію. Водночас ніхто не може заборонити громадянам вільно висловлювати свою позицію щодо будь-яких питань, у тому числі і релігійних.

Стосовно візиту Патріярха Московського і всієї Русі Кирила в Україну слід наголосити, що ним були висловлені слова вдячности на адресу керівництва нашої держави за високий рівень організації його перебування в Україні. При цьому – жодних неґативних або критичних оцінок, які наводяться у Вашому листі і дискредитують сам дух цього візиту, Предстоятель Руської Православної Церкви, звичайно ж, не робив. Загалом ми вважаємо надуманим та недоречним пов'язування питань візиту в Україну Патріярха Кирила з двосторонніми політичними відносинами.

Коментуючи вимушене рішення української сторони щодо двох дипломатичних представників Росії, слід підкреслити, що перед таким кроком ми тричі офіційно доводили до російської сторони інформацію про неправомірні дії зазначених високопоставлених дипломатів. Українська сторона надала достатню доказову базу їхньої діяльности в Україні, яка завдавала шкоди національним інтересам України.

Натомість, відповідні дії російської сторони стосовно українського дипломата є абсолютно невмотивованими та безпідставними. Сподіваюся, що у майбутньому нашим обом державам вдасться уникнути повторення таких прикрих випадків, які затьмарюють двосторонні відносини.

Підсумовуючи наведене, хотів би висловити переконання, що вирішення наявних проблем українсько-російських двосторонніх відносин потребує інтенсивної роботи. Тому рішення відкласти приїзд нового російського посла в Україну, безумовно, не сприятиме конструктивному розвитку наших відносин.

Україна продовжує залишатися прихильником широкої співпраці з Російською Федерацією на основі взаємної поваги, рівноправ'я, шляхом підтримання конструктивного діялогу, в тому числі і на найвищому рівні. Готовність вести діялог за столом переговорів я підтверджував протягом останнього року щонайменше тричі у своїх листах на Вашу адресу.

Цей заклик залишається актуальним і сьогодні. На жаль, раніше у відповідь я отримував лише запрошення на участь у скачках на приз Президента Росії та інших багатосторонніх заходах. Сподіваюся, що цього разу Ваша реакція на нього буде конструктивною.

Я впевнений у гарному майбутньому українсько-російських відносин, які базуються на глибоких традиціях дружби та добросусідства між народами наших двох країн і які очевидно є міцнішими, ніж інтереси окремих політичних кіл, та не залежать від ситуативної кон'юнктури політичного моменту.

З повагою –
Віктор Ющенко

(Від редакції „Свободи": Того ж дня, 13 серпня, Головна служба інформаційної політики Секретаріяту Президента України оприлюднила звернення В. Ющенка до українського народу, яке за змістом повторює всі тези поданого вище листа до Президента Росії)

АМЕРИКА І СВІТ

Грузія припинила членство в СНД

ТБІЛІСІ, Грузія. — Грузія стала першою з колишніх радянських республік, яка припинила своє членство в Співдружності незалежних держав (СНД). Рішення про вихід з СНД грузинський парлямент прийняв ще 12 серпня 2008 року, через декілька днів після того, як Росія здійснила військову аґресію на Грузію. Рік тривав формальний процес розриву взаємин, і ось 18 серпня заступник міністра закордонних справ Грузії Давід Джалаґанія оголосив завершення цього процесу: „У серпні минулого року, одна з країн Співдружности, Російська Федерація, розпочала війну проти іншого члена СНД і захопила його території. Потім вони визнали ці території як незалежні держави. Це стало причиною, чому грузинський уряд вирішив вийти з СНД“. Разом з тим, Тбілісі розраховує укласти з країнами СНД двосторонні угоди, зокрема для збереження з ними безвізового режиму й пільгових митних тарифів. Заступник міністра закордонних справ Грузії Д. Джалаґанія заявив, що „Грузія і далі залишатиметься учасником низки багатосторонніх угод з країнами СНД, зокрема стосовно безвізового режиму, вільної торгівлі, співпраці з охорони правопорядку, разом 75 угод з країнами СНД“. Останні аґресивні випади Росії проти України, конфлікт з транспортуванням газу між Росією та Білоруссю та приєднання Азербайджану, Вірменії, Грузії, Молдови та України до програми східнього партнерства з ЕС дають оглядачам підстави засумніватись у стабільності та перспективах СНД. *(Бі-Бі-Сі, „Голос Америки“)*

Б. Обама не бачить швидкої перемоги в Афганістані

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама 18 серпня заявив, що не передбачає швидкої перемоги над рухом „Талібан“ в Афганістані. Президент Б. Обама заявив, виступаючи на зустрічі ветеранів у штаті Арізона, що афганський конфлікт є війною необхідности, а не вибору. Б. Обама додав, що війна в Афганістані є надзвичайно важливою для того, аби захистити Америку від тероризму. Виглядає на те, що Президент Б. Обама готує американську громадську опінію до довготермінової американської присутности в Афганістані. Президент Б. Обама зокрема сказав, що повстанський рух в Афганістані не розпочався просто за одну ніч, відтак США і не подолають його за одну ніч. *(Бі-Бі-Сі)*

У Мінськ прибув представник Державного департаменту США

МІНСЬК, Білорусь. — 14 серпня до Мінська прибув з візитою заступник Держсекретаря США у справах Европи Філіп Ґордон, якому доручено з’ясувати, чи можуть взаємини США та Білорусі змінитися у кращу сторону. Як заявив американський дипломат напередодні візити, влада Білорусі повинна дати більше свобод політичним опонентам і пресі, якщо вона розраховує на скасування санкцій з боку США. Ф. Ґордон назвав „позитивними кроками“ звільнення політичних в’язнів і поступок для неурядових організацій та преси, проте дав зрозуміти, що не очікує від нинішньої візити прориву у взаєминах двох країн. „Вони зробили низку позитивних кроків у цих напрямках, ми це помітили, і саме тому я їду (у Білорусь)... Може, вони готові рухатися далі у цьому напрямку, але їм необхідно зробити більше для скасування санкцій“, – заявив Ф. Ґордон. За його словами, США готові надіслати нового посла у Білорусь, однак, тепер „м’яч на стороні Мінська“, від якого чекають подальших демократичних перетворень. У рамках одноденної візити Ф. Ґордон зустрівся з представниками опозиції, чиновниками уряду і адміністрації Олександра Лукашенка. 30 червня президент О. Лукашенко на зустрічі з делеґацією Конґресу США у Мінську заявив, що Білорусь готова до взаємного відновлення дипломатичної присутности з США – за умови скасування санкцій. *(„Кореспондент“)*

США тренуватимуть грузинський батальйон

ТБІЛІСІ, Грузія. — США оприлюднили пляни щодо підготування грузинського континґенту в Афганістані, попри ризик роздратувати Росію. Попередню програму з вишколу грузинського війська для дислокації в Іраку довелося припинити, коли Грузія і Росія минулого року розпочали війну. Оновлена програма почнеться у вересні. Відколи Грузія запропонувала надіслати 750 вояків до Афганістану, завжди очікувалося, що США перед дислокацією тренуватимуть грузинський батальйон на території Грузії. Однак, це питання стало більш дражливим після грузино-російської війни і спроб після неї Вашінґтону покращити взаємини з Москвою. Грузинські війська, вишколені американськими вояками для акцій в Іраку, воювали з російським військом у п’ятиденній війні в серпні 2008 року. Речник Пентаґону заявив, що поновлені тренування не мають на меті готувати грузинську армію до забезпечення внутрішньої безпеки. Однак, Росія гостро скритикувала США та інші країни за надання зброї та військової підтримки Грузії у конфліктах за сепаратистські реґіони в Південній Осетії та Абхазії. Кремль також попередив, що може запровадити санкції проти будь-якої чужоземної компанії, яка постачатиме Грузії наступальну зброю. *(Бі-Бі-Сі)*

Державний департамент зареаґував на заяву Д. Медведєва

ВАШІНҐТОН. — США підтримують право України на власний вибір і проведення суверенної політики, заявив представник Державного департаменту Філіп Кровлі. „Україна – суверенна держава. Вона має право відстоювати свої інтереси у той спосіб, який вважає потрібним. Я думаю, віцепрезидент Джозеф Байден (під час недавньої візити в Україну) дав це зрозуміти... Україна має право приймати власні рішення, у тому числі й щодо вступу до НАТО. І ми, поза сумнівом, підтримуємо це“, – сказав Ф. Кровлі, коментуючи відкрите послання президента Росії Дмитра Медведева Вікторові Ющенкові. *(УНІАН)*

Потужний вибух біля будівлі НАТО в Кабулі

КАБУЛ, Афганістан. — За кілька днів до виборів президента в Афганістані, 15 серпня, стався потужний вибух в зоні безпеки у Кабулі. Загинули семеро афганців. Цей самогубний напад стався неподалік штаб-квартири НАТО. Згідно з повідомленнями, десятки інших людей зазнали поранень, серед яких є двоє вояків НАТО. „Талібан“ сказав, що він здійснив напад, але в Кабулі вважають, що всі ознаки вказують на інше повстанське угруповання. Заходи безпеки в країні посилили напередодні виборів 20 серпня. Офіційні представники побоюються нових нападів повстанців в той час, як світова спільнота пильно стежить за перебігом подій в Афганістані. *(Бі-Бі-Сі)*

Випустили жінку, яка вчинила замах на президента

ВАШІНҐТОН. — 60-літня американка Лінет Фром вийшла на свободу після 34 років ув’язнення, отриманих за спробу вбивства 38-го Президента США Джеральда Форда. Л. Фром, на прізвисько „Пісkля“, була засуджена до довічного ув’язнення, але отримала право на передчасне звільнення. Замах на Дж. Форда Л. Фром здійснила у вересні 1975 року в Сакраменто, Каліфорнія. Як тільки жінка націлила на Дж. Форда револьвер 45-го калібру, аґенти таємної служби її знешкодили. Л. Фром стала першою засудженою відповідно до федерального закону про замах на президента США, який був введений після загибелі Джона Кеннеді в 1963 році. На суді Л. Фром пояснювала свої дії тим, що хотіла привернути увагу до чергового судового процесу над своїм кумиром, серійним вбивцею і самопроголошеним месією Чарльсом Менсоном. *(„Кореспондент“)*

19 жертв вибуху на півдні Росії

МОСКВА. — 19 осіб загинули 16 серпня у вибуху біля дільниці міліції в столиці Інґушетії – місті Назрань, що на півдні Росії. Поранені 60 осіб, включно з кількома дітьми. Вибух влаштував бомбіст-смертник якраз тоді, коли службовці були зібрані у дворі будівлі. Інґушетія, що межує з Чечнею, останнім часом потерпає від обстрілів, вибухів та інших нападів на міліцію та представників влади. Урядовий речник Калой Ахілґов повідомив, що нападник протаранив автомобілем ворота дільниці, коли міліціонери збиралися на ранкову перевірку. Вважають, що нападник також загинув, але підтвердження цьому немає. Менше тижня тому нападники в масках застрелили міністра з питань будівництва Інґушетії. А ще раніше убили трьох працівників Міністерства з надзвичайних ситуацій Росії. *(Бі-Бі-Сі)*

М’янмар віддала полоненого американця

РАНҐУН, М’янмар. — Американець Джон Йето, засуджений до семи років важкої примусової праці в М’янмарі, залишив ту країну у супроводі сенатора США Джима Веба. Демократ з Вірджинії став американським політиком найвищої ранґи з тих, що досі бували в М’янмарі і говорили з її військовим керівником Таном Схве. Зустріч сенатора Дж. Веба з продемократичним провідником Аюм Сан Су Чі, яку тримають під домашнім арештом, можливо, пом’якшить критику на його адресу стосовно його доволі м’якого ставлення до М’янмарського режиму. Візита сенатора Дж. Веба була приватною, але його рішення поїхати до М’янмару підтримав Президент Барак Обама. За останні кілька тижнів це друга подорож до ворожих держав впливових представників Вашінґтону з зовнішньої політики. Недавно у Північній Кореї побував колишній Президент США Бил Клінтон, який теж успішно клопотався про звільнення ув’язнених американців. *(Бі-Бі-Сі)*

В. Ющенка отруїли діоксином, виготовленим в лябораторії

Дмитро Шурхало,
Радіо „Свобода“

КИЇВ. – Діоксин, яким у 2004 році отруїли кандидата на пост президента України Віктора Ющенка, був таким чистим, що не виникає сумнівів у його ляборaторному походженні, пише британський медичний журнал „Ланцет“.

Водночас, говориться в опублікованому дослідженні компанії „Етра“, науковці не можуть сказати, звідки ця речовина походить і хто стоїть за отруєнням В. Ющенка, який тяжко захворів після вечері у вересні 2004 року. Тоді лікарі встановили, що рівень діоксину в його крові у 50 тис. разів перевищував допустимі норми.

У статті вказується, що діоксин, який виявили в крові В. Ющенка, належить до категорії „найотруйніших“. Зокрема його використовували в речовині, яку американські війська розпилювали під час війни у В’етнамі.

Після отруєння В. Ющенко мав серйозні шлунково-кишкові проблеми, а його обличчя було спотворене. Лікарі Президента заявляють, що його тіло позбулося половини діоксину приблизно за 15.5 місяця – значно швидше, ніж прогнозували інші експерти. За словами медиків, це пов’язано з лікуванням, яке вони надавали В. Ющенкові, проте не уточнюють, що саме вони робили.

„Рівень діоксину в крові Ющенка показує, що він точно був отруєний, – заявив Джон Емслі, представник департаменту хемії Кембріджського університету. – Я не можу повірити, щоб хтось з власної волі прийняв діоксин, зна-

(Закінчення на стор. 13)

Україна прагне мати щирих друзів у світі

27 липня розпочав виконання обов'язків Генерального консула України в Ню-Йорку Надзвичайний і Повноважний Посол України Сергій Погорельцев. Напередодні Дня Незалежности України з ним мав розмову редактор Левко Хмельковський.

– Які події зовнішньої політики можна вважати особливими напередодні Дня Незалежності України?

– Керівництво нашої держави з великим здивуванням і розчаруванням сприйняло лист Президента Російської Федерації (РФ) Дмитра Медведєва. Вражає його відверто недружня, невиважена тональність. Звинувачення, які містяться в цьому листі, керівництво Української держави вважає безпідставними і неадекватними.

Справді, у взаєминах України і Росії є серйозні проблеми, проте дивно, що Президент РФ уникає факту відповідальности за це російської сторони. В одному з своїх листів Президент України вже привертав увагу Президента Росії до того, що тональність, в якій Москва офіційно звертається до України, суттєво ускладнює розвиток співробітництва між нашими державами. Образ ворога, який штучно намагаються закріпити за Україною, суперечить духові братерських, партнерських взаємин між нашими народами.

Віктор Ющенко з моменту обрання його на посаду Президента України докладав значних особистих зусиль для того, щоб вивести українсько-російські взаємини на справжній рівень стратегічного партнерства. На жаль, протягом останніх років російське керівництво не помічало бажання України налагодити справді партнерське, взаємовигідне співробітництво в рамках як існуючих, так і новостворених двосторонніх механізмів.

Важко назвати конструктивним підхід російського керівництва, коли спостерігається гальмування російською стороною праці важливих двосторонніх органів, комісій, заморожування двосторонніх контактів на найвищому рівні, свідоме багаторічне затягування вирішення ключових питань двостороннього порядку денного. Це, насамперед, питання кордонів і функціонування Чорноморської фльоти РФ. Натомість ми маємо публічну риторику, яка, очевидно, має досить неґативний суспільний резонанс.

Керівництво української держави переконане, що відповідальні партнери завжди знаходять політичну волю, щоб вирішувати існуючі проблеми за столом переговорів, не вдаючись до широкомасштабних інформаційно-пропаґандистських акцій, які лише поглиблюють існуючі проблеми та додатково загострюють взаємини між нашими країнами.

– Як Ви розцінюєте липневу візиту Віце-президента США Джозефа Байдена в Україну?

– Візита Віце-президента США Джозефа Байдена – дуже важлива подія, свідчення серйозного ставлення нашого стратегічного партнера – Сполучених Штатів Америки до України. Це значна подія в політичному і суспільному пляні, яка здобула серйозний суспільно-політичний резонанс. Як відомо, під час візити Дж. Байдена в Україну було підтверджено стратегічний рівень партнерства, і сама візита була свідченням надзвичайно високої уваги керівництва США до розвитку взаємин з Україною. Було окреслено основні напрями дальшого співробітництва між нашими державами.

Робоча візита в Україну Віце-президента США Байдена стала першою візитою представника нової Адміністрації США найвищого рівня. Головним практичним результатом візити стало створення Українсько-Американської Комісії зі стратегічного партнерства. Зазначений двосторонній орган стане базовим форматом, в якому відбуватиметься формування порядку денного українсько-американських відносин. Важливим підсумком візити Джозефа Байдена також стали чіткі запевнення американської сторони в тому, що „перезавантаження" американсько-російських відносин не відбуватиметься на шкоду національним інтересам нашої держави. Україна отримала підтвердження з боку США гарантій безпеки відповідно до Будапештського меморандуму 1994 р. Переговори засвідчили активну підтримку з боку Адміністрації Барака Обами зовнішньополітичних пріоритетів України, її суверенітету та курсу на членство в НАТО.

Візита такого рівня сприймається нами, як свідчення того, що взаємини між нашими країнами будуть і надалі поглиблюватися і розвиватися в конструктивному пляні.

– Чи за 18 років незалежності відбулося якісне оновлення дипломатичного корпусу?

– Протягом останніх років відбулося певна реформа кадрової системи Міністерства закордонних справ. Дипломатичний склад помолодшав. Існує якісно новий підхід до кадрового добору. Тепер до праці в центральному апараті міністерства приймають виключно осіб, які закінчили профільні навчальні заклади – Інститут міжнародних відносин Київського державного університету, юридичні академії. В нашій системі діє також Дипломатична академія при Міністерстві закордонних справ, яка готує фахівців керівної ланки.

Створено кадровий резерв, до якого спеціяльна комісія на основі серйозного випробування добирає осіб, які бачать себе дипломатами. Комісію очолює перший заступник міністра, до її складу входять директори департаментів, начальники управлінь. Дуже серйозно розглядається кожна кандидатура до кадрового резерву.

Комісія приймає рішення щодо можливості працевлаштування осіб, які вже зараховані в кадровий резерв, в той чи інший структурний підрозділ міністерства. При направленні на роботу за кордон відбувається ґрунтовне, системне стажування особи, яка вже працює в центральному апараті. Після стажування цей працівник повинен показати комісії, що він в повному обсязі володіє навичками і знаннями для виконання службових обов'язків.

Ротація всіх працівників за кордоном відбувається в літній період, тобто діє система, яка дозволяє чітко плянувати заміну тієї чи іншої посадової особи за кордоном. Працівник має достатньо часу, щоб добре підготуватися до майбутньої праці.

– Наближаються вибори президента України. Які побажання щодо їх проведення Ви маєте до закордонних українців?

– Генеральне консульство України в Ню-Йорку від свого заснування плідно і тісно співпрацює з усіма провідними українськими громадськими організаціями. Щодо проведення виборів в Україні, то ми завжди очікували і мали підтримку від закордонних організацій в широкому інформуванні громади України за кордоном через засоби масової інформації, організації, бюлетені, церкви щодо часу, місця і порядку проведення виборів. Такої допомоги чи чекаємо тепер для проведення виборів президента України. Представники громадських організацій, які є громадянами України, постійно входили до складу виборчих комісій. Працюватимуть вони в комісіях і на цих виборах. Незабутий ними досвід сприятиме правильній організації виборчого процесу.

Генеральний консул України в Ню-Йорку, Посол Сергій Погорельцев.

Незалежну Україну представляють в Ню-Йорку працівники її Генерального консульства (зліва): консул Богдан Мовчан, заступник керівника Торговельно-економічної місії Володимир Процько, віце-консул Оксана Пекарчук, водій Володимир Лозінський, Генеральний консул Сергій Погорельцев, віце-консул Андрій Шевирін, спеціяліст з фінансових питань Ольга Чебикіна, спеціяліст з питань діловодства Наталія Гикавець, завідуючий господарством В'ячеслав Дітюк, технічний секретар Надія Дітюк, консул Сергій Іванчов. *Фото: Левко Хмельковський*

Літак „Мрія"– в Книзі рекордів Ґінеса

КИЇВ. — Літак Ан-225 „Мрія" авіокомпанії „Авіолінії Антонова" доставив з Франкфурту (Німеччина) до Єревану (Вірменія) ґенератор для нової електростанції вагою 174 тонни, який транспортувався разом з спеціяльною рамою, а загальна вага вантажу становить 187.6 тонни.

Зважаючи на гірський ландшафт і відсутність у місці призначення морського порту, доставити вантаж міг лише найбільший у світі літак – Ан-225 „Мрія".

11 серпня екіпажеві „Мрії" було вручено сертифікат, що свідчить про внесення рекордного лету до Книги рекордів Ґінеса. „Мрія" стала абсолютним світовим рекордсменом у важкій вазі – на її рахунку рекорд з перевезення максимального комерційного вантажу 247 тонн, максимального комерційного моновантажу 187.6 тонни й абсолютний рекорд вантажопідйомности – 253.8 тонни. *(УНІАН)*

День особливого свята

На найближчий понеділок припадає наше велике національне свято – День Незалежности України. Припускаємо, що, прочитавши це перше речення, не один наш читач подумає: „Свято, але...". Ні, без жодного „але" – свято грандіозного, світового значення, історичного факту, свято віри у незнищенність нашого народу, свято надії, що врешті-решт він знайде в собі силу розірвати коло обтяжливих проблем – економічних, культурних, моральних, духовних і вийти на ясну дорогу відродження. Ця дорога веде націю до себе самої і водночас до світу, бо відродити найкращі прикмети народу, найсвітліші традиції, притаманне йому розуміння і відчуття краси та добра – це означає збагатити все людство. Прекрасне, вгодне самому Богові завдання, воно надає сенсу нашому життю, нашим зусиллям, нашій жертовності.

Самозрозуміло, здійснювати його ніколи не було легко, нашої української історії, як колись зауважив Володимир Винниченко, „неможливо читати без брому" – стільки в ній драматичного і трагічного, кожна сторінка пройнята стражданням, кожен рядок свідчить про тяжку і безперервну боротьбу за волю.

Нелегко Україні й тепер, коли світ наш, ґльобалізуючись, все частіше здригається від гострих криз, котрі також набувають характеру ґльобальних, – передусім економічних та екологічних, але також і кризи культури та моралі, кризи застарілих мотивацій життя і його поступу.

Ґльобалізм, в його ідеальному варіянті, означає тісне співробітництво, співдію, але при цьому треба вберегтися від ілюзії, що хтось прийде в Україну і порозв'язує всі її проблеми. Ні, це обов'язок самих українців, і хоч як би нам бажалося вказувати пальцем на несприятливі обставини, на зовнішні перешкоди, за успіх чи неуспіх нашого національного відродження будемо відповідати перед історією і перед Богом тільки ми.

Тож наближуймо той час, коли наш спільний національний успіх стане незворотнім, коли зусилля кожного члена нації зіллються в єдиний потужний рух, коли цей рух зродить з себе відповідний провід – мудрий і політично вольовий, коли народ і цей його якісно новий провід становитимуть нерозривну державно-духовну єдність.

Вперед, Україно! Бо час не чекає на „спізнених іванів". Але так вперед, щоб не спіткнутися, змагаючись з сусідами. Пам'ятаймо Шевченкове: „У кожного своя доля і свій шлях широкий...". Так вперед, щоб у загальному русі не згубилося наше самобутнє українське „я", щоб воно горіло живим і незгасним вогнем над дорогою нашого поступу.

Більше віри, більше національного ентузіязму! Менше страху перед перешкодами, бо кожна з них – це можливість виказати нашу силу, ще більше скріпити дух.

Прийшовши до Дня Незалежности 2009 року, пам'ятаймо, що від 1991 року нас віддаляє тільки 18 років, і хто б не опинився на нашому місці, за таку коротку історичну мить не спромігся б подолати страшний спадок багатьох століть. Уміймо відрізняти головне від другорядного. Як би нас не боліли щоденні українські негаразди – економічні, політичні і всякі інші, мусимо спочатку неухильно дбати про стратегічну лінію розвитку незалежної Української держави. Як будемо непохитними у стратегії, то неминуче розв'яжуться й менші практичні завдання. Любімо Україну, бо вона одна тільки в світі.

З Днем Незалежности, дорогі наші читачі!

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda". Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

СЕРПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Відданий син України

В нашій національній історичній долі буквально кожному поколінню дісталося стільки напруження сил і нервів, що просто таки мусіли народжуватися особливі люди – особливо сильні характером, волею, розумом, особливо щедро наділені талантами, особливо цілеспрямовані і самовіддані, люди мовби зі знаком Божим на чолі, бо недаремно сказано: „Не мірою дає Бог".

До таких обранців належав і Юрій Липа. І хочця його обраність мала також щасливе родинне походження – він був сином Івана Липи, активного діяча Української Народної Республіки, автора проєкту її першої Конституції, міністра культів і віросповідань, міністра здоров'я УНР в екзилі – все ж батьківське виховання, навіть найкраще, – то одна річ, а вроджений талант – цілком інша.

А в Ю. Липі поєдналася низка талантів, і кожен – надзвичайно потужний, яскравий. І кожен від початку до кінця був підпорядкований служінню Україні.

17-річним юнаком він вступив у Гайдамацьку дивізію, брав участь у боях з одеськими більшовиками, невдовзі став одним з командирів одеської „Січі". Тоді ж, в юні літа, вдався до журналістики, й уже перші проби – успішні. Це глибокі і водночас емоційно наснажені брошури „Союз визволення України", „Королівство Київське за проєктом Бісмарка", „Носіть свої відзнаки", повість „Гетьман Іван Мазепа".

Після трагічної поразки визвольних змагань Ю. Липа – студент медичного факультету Познанського університету, але залишився активним і в політичному житті української еміґрації. Саме довкола нього гуртуються студенти – колишні вояки УНР, саме він стає душею таємного патріотичного товариства „Чорноморе", члени якого вчаться передбачати ті проблеми – політичні, економічні, культурні, з якими могла зустрітися майбутня Україна, вже незалежна.

Водночас Ю. Липа починається як поет, і вже перша збірка віршів „Світлість" переконала критиків, що в українській літературі з'явилася ще одна світла й вельми перспективна постать.

Закінчивши університет, Ю. Липа разом з Євгеном Маланюком утворюють літературну групу „Танк". Невдовзі виходить друга збірка його віршів – „Суворість", і вже сама ця назва визначила інтелектуальну та душевну тональність всіх його дальших проукраїнських зусиль. Це десятки блискучих літературознавчих статтей у донцовському „Літературно-науковому віснику", котрі в 1935 році побачили світ як окрема збірка „Бій за українську літературу", це роман „Козаки в Московії", три книжки новель, етнопсихологічні дослідження „Українська доба" і „Українська раса", нарешті – політологічні шедеври „Призначення України", „Чорноморська доктрина" і „Розподіл Росії". Ба – він знайшов час навіть для написання книги про лікувальні рослини – „Ліки під ногами".

Хоч період – 1940 рік – вже був дуже несприятливий, Польща вже впала під гітлерівським військом, Ю. Липа, разом з Левом Биковським та Іваном Шовгеневим, батьком поетки Олени Теліги, засновують у Варшаві Український Чорноморський інститут і за два роки видають декілька десятків українознавчих праць.

Коли ж війна переступила поріг в Україну, Ю. Липа повернувся в Україну, на Львівщину, працює лікарем у Яворові і Буневі і водночас, як і належалося патріотові, став підпільним лікарем в Українській Повстанській Армії. У партизанському схроні зберігалася його надзвичайно цінна бібліотека.

Є відомості, що в Берліні пильно стежили за науковою діяльністю Ю. Липи і, вважаючи його за найвизначнішого ідеолога української державности, навіть пропонували йому високі пости в „німецькій Україні". Він відмовився, бо справді був визначним ідеологом української державної самостійности і міг служити тільки українській Україні. Він так її любив, що не погодився втікати на Захід, коли радянське військо вступило в Галичину.

В ніч з 19 на 20 серпня 1944 року енкаведисти заарештували Ю. Липу, при цьому один з них дав лікаревій дружині „чесне слово радянського офіцера", що її чоловік через годину-другу повернеться додому. Тієї ж ночі його по-звірячому замордували...

Вклонімося нині його світлій пам'яті і знову й знову уважно вчитуймося в ідейні заповіти цього несхитного сина України. Ось декілька рядочків з його могутніх текстів:

„Призначення України є тільки в ній самій, її доля є в її людях...

Як можна інакше дивитися на світ, як не з нутра власної нації?...

Чи нема в тому надлюдської радости – бути висловником чогось тривалішого від нужденного і короткого людського життя?...

Для українців найголовніший меридіян світу проходить через Україну...

Нерозумно було б шукати української ідеї серед ідей, що йдуть за чужою модою з Заходу..."

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Відзначімо цей славний день

24 серпня 1991 року залишиться незабутньою датою в новітній історії українського народу, бо це був день проголошення незалежности України, за якою тужили, за яку боролися, за яку молилися наші прадіди, діди, батьки і ми протягом усіх днів свого життя.

Господь дав свободу українському народові без проливу крови, щоб ми побачили й зрозуміли безмірну велич Божої ласки й доброти до нашого народу, щоб ніхто не хвалився, що це сталося через його заслуги і зусилля. Тому річниця проголошення незалежности України повинна бути особливим святом для всіх українців і на рідних землях, і в діяспорі. Хай цей день буде не лише днем великої радости й торжества, але й днем палкої подяки Господеві й днем прославлення Його за таке велике чудо, яке Він учинив для нас. В своїх родинах і у своїх церквах належно відзначімо цей славний день.

Василь Фіняк,
Довнерс-Ґров, Ілиной

На підтримку патріотів України

30 червня в центрі Києва група українських патріотів Андрій Тарасенко, Микола Коханівський, Олександер Задорожний, Іван Срібний та Богдан Франт пошкодили пам’ятник катові українського народу Ульянову-Ленінові.

За цей вчинок їх було тимчасово ув’язнено в Шевченківському районному відділі внутрішніх справ Києва. Адвокат п’ятірки Сидір Кізін повідомив, що проти них порушено кримінальну справу за двома статтями Кримінального кодексу – „Хуліганство“ та „Незаконне пошкодження об’єктів культурної спадщини національного значення“.

Покарання передбачає до п’яти років позбавлення волі. Суд мав би відбутися наприкінці серпня або на початку вересня.

За словами адвоката, патріоти керувалися ідейними мотивами, що не підпадають під ознаки хуліганства, а сам пам’ятник підлягає демонтиванню на підставі Закону України „Про Голодомор 1932-1933 років в Україні“, Указам Президента України „Про заходи у зв’язку з 75-ми роковинами Голодомору 1932-1933 років в Україні“ та „Про додаткові заходи щодо вшанування пам’яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні“.

Відповідно до цих нормативних актів, підлягають демонтуванню пам’ятники та інші об’єкти архітектури, які возвеличують осіб, причетних до організації Голодомору та політичних репресій проти українського народу.

Коли внуки і правнуки закатованих більшовицькими злочинцями українців підняли руку на бовван більшовицького провідника, то це не злочин, а акт патріотизму і відновлення історичної справедливости, як би це не трактувало чинне українське законодавство.

За збігом обставин, 2 липня 2009 року Парляментська асамблея Організації з безпеки та співробітництва в Европі прийняла резолюцію, яка рівною мірою засуджує сталінізм і нацизм, які принесли геноцид, порушення прав і свобід людини, військові злочини і злочини проти людства.

Документ закликає протистояти будь-якому тоталітарному правлінню, засуджує „вихваляння тоталітарних режимів, включаючи проведення публічних демонстрацій, що прославляють нацистське або сталіністське минуле“.

Пора і в Україні прийняти закон, котрий забороняв би звеличення комуністичної тоталітарної ідеології в будь-яких формах і проявах, подібно до того, як це було зроблено в Федеративній Республіці Німеччини щодо націонал-соціялізму після Другої світової війни.

Деякі „політологи“ кажуть, що в Україні ще є настільки багато прихильників старого режиму, що не вартує їх дратувати, бо це може створити загрозу інтересам країни.

Як тоді вони пояснять той факт, що 1 грудня 1991 року на референдумі про незалежність України за цю незалежність проголосувало 90.3 відс. громадян? Неможливість рішучої декомунізації є мітом, який старанно підтримують антиукраїнські сили. І часто-густо українські політики й урядовці, віряачи в нього або, в гіршому випадку, будучи прихованими чи відкритими ворогами України, допомагають тримати цей міт при житті.

Ми, українці поза межами України, повинні захистити тих патріотів, які відважилися пошкодили тоталітарний монумент, щоб наблизити той час, коли Україна звільниться від всіх ідолів страшного тоталітарного минулого.

Вимагаймо від Президента, Прем’єр-міністра, Міністра внутрішніх справ України припинити цей абсурдний процес, підтвердити право громадян України на ініціятиву в справі ліквідації монументів комуністичним злочинцям, пам’ятних знаків, назв в їх честь населених пунктів, площ і вулиць, різних закладів. Надаваймо допомогу створеному 3 липня в Україні Комітетові декомунізації.

Використаймо політичну нагоду, створену п’ятьма українськими патріотами, щоб зробити невідкладну декомунізацію України нашим першочерговим завданням.

Андрій Олійник,
Оквіл, Онтаріо, Канада

Тижневики УНСоюзу – джерела достовірної інформації

Хочу висловити моє признання редакціям тижневиків Українського Народного Союзу „Свобода“ і „The Ukrainian Weekly“ за те, що обидві газети в останніх роках виявляють помітно вищу журналістичну якість.

Я є передплатником обох газет вже довгі роки і з приємністю мушу ствердити, що рівень обох видань під теперішню пору є чи ненайкращим.

Обидва тижневики сьогодні є одним з важливих та достовірних джерел інформації про ситуацію в Україні та світовій українській діяспорі.

Публікації „Українського тижневика“ часто цитують у виданнях західньої преси і в інтернеті, що противажить в більшості необ’єктивним інформаціям московських пресових аґенцій, з яких черпає інформації про Україну велика частина західньої преси.

Багато репортажів, передовсім на теми складних політичних, економічних і релігійних процесів в Україні, як також співвідношення та взаємодії українських подій з світовими подіями, на мою думку, дискутовані на сторінках обох газет на рівні, близькому до рівня передових газет західнього світу.

Дбайливо підібрані матеріяли різноманітністю змісту дають можливість читачам різних зацікавлень знайти цікаві публікації до читання.

Дякую редакції за велику роботу при дуже обмежених засобах, а Українському Народному Союзові – за постійну і кмітливу підтримку обох газет.

Любомир Гевко,
Кларкстон, Мишиґен

Бандури – українцям в Казахстані

Капеля бандуристів в Казахстані. Зліва – голова Асоціяції українців в Казахстані Михайло Парипса.

Учні Школи українознавства у Павлодарі просили Раду оборони і допомоги українцям (РОДУ) Українського Конґресового Комітету Америки допомогти їм придбати бандури, бо в Казахстані їх немає. Справа була не легка, але на пресове звернення зголосилися родини з Ню-Джерзі, які подарували бандури. Це були Юрій і Христина Ференцевичі, Володимир і Анна Васькови, Стефан Лобур і Ольга Іваськів.

Нелегко було мені з Петром Палюхом і журналістом Браяном подолати дорожні труднощі, щоб завести бандури до Павлодару. Радощів учням не було меж, та постала друга проблема – в Казахстані не було вчителя гри на бандурі. Допоміг голова Асоціяції українців у Казахстані адвокат Михайло Парипса, який запросив з України вчительку Галину Підлипну, яка за півроку навчила дітей гри на бандурі і створила першу Капелю бандуристів у Казахстані.

Про здобуття першого місця на змаганнях молоді в Казахстані, про капелю заговорила преса. Посол України Микола Селивон звернувся до Міністерства освіти України, яке запросило Капелю на відзначення 18-ої річниці Незалежности. Молодь вперше побачить Київ і Україну і виступить перед телевізійними камерами перед Україною та широким світом.

Вдячні бандуристи щиросердо дякують жертводавцям і пишуть, що багато молоді зголошується, щоб вчитися гри на бандурі.

Іван Буртик,
голова РОДУ,
Кліфтон, Ню-Джерзі

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відзначили 55-ліття відділу Ліґи Українців Канади

Члени відділу Українців Канади у Лондоні, Канада.

ЛОНДОН, Канада. – 26 липня Відділ Ліґи Українців Канади (ЛУК) у Лондоні, Онтаріо, відзначив 55-ліття своєї праці і 50-ліття лондонського відділу Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України.

На святкуванні були присутні представники місцевих громадських та релігійних організацій, виконавчий директор Крайової управи ЛУК Володимир Паславський, члени і прихильники Відділу. Програма складалася з офіційної та мистецької частин.

Було зазначено велику працю, яку виконав у відділі колишній його голова св. п. Степан Мединський. Головним доповідачем був В. Паславський, який зазначив, що на ЛУК чекають нові виклики, які можна розв'язати завдяки патріотичній діяльності та координації праці між відділами.

Від Крайової управи ЛУК було передано голові Відділу Марії Конопацькій грамоту на честь річниці.

Ліґа Українців Канади

Молоді ощадники виграли подарунки

ЧИКАҐО. – Українсько-американська федеральна кредитова спілка „Самопоміч" провадить програму дитячих ощадностей під назвою „Юнацький ощадний клюб".

Діти віком до 18 років, які запишуться в члени цього клюбу, отримують подарунки, коли вкладають ощадності на рахунок, а також беруть участь в льотеріях. Чергове розігрування програвачів відбулася у липні.

Переможцями його стали одна дівчина й один юнак з кожної філії кредитівки та кожної Школи українознавства, яка співпрацює з кредитівкою у програмі дитячих ощадностей. Було розіграно 24 нагороди за участь у цій програмі.

Прес-служба кредитівки „Самопоміч"

Зустріч з провідником Ліберальної партії Канади

Під час зустрічі представників КУК з провідником Ліберальної партії Канади Майклом Іґнатьєвим (зліва): Олег Романишин (Ліґа українців Канади), Зенон Потічний (Канадсько-українська торгова палата), Волт Ластевка (член парляменту), М. Іґнатьєв (Провідник опозиції), Павло Ґрод (президент КУК) Олександра Чижій (заступник президента КУК), Данило Корбабич (Українсько-канадська студентська спілка), Анна Шиптур (КУК і Пласт) та Андрій Гладишевський (Українсько-канадський фонд ім. Тараса Шевченка).

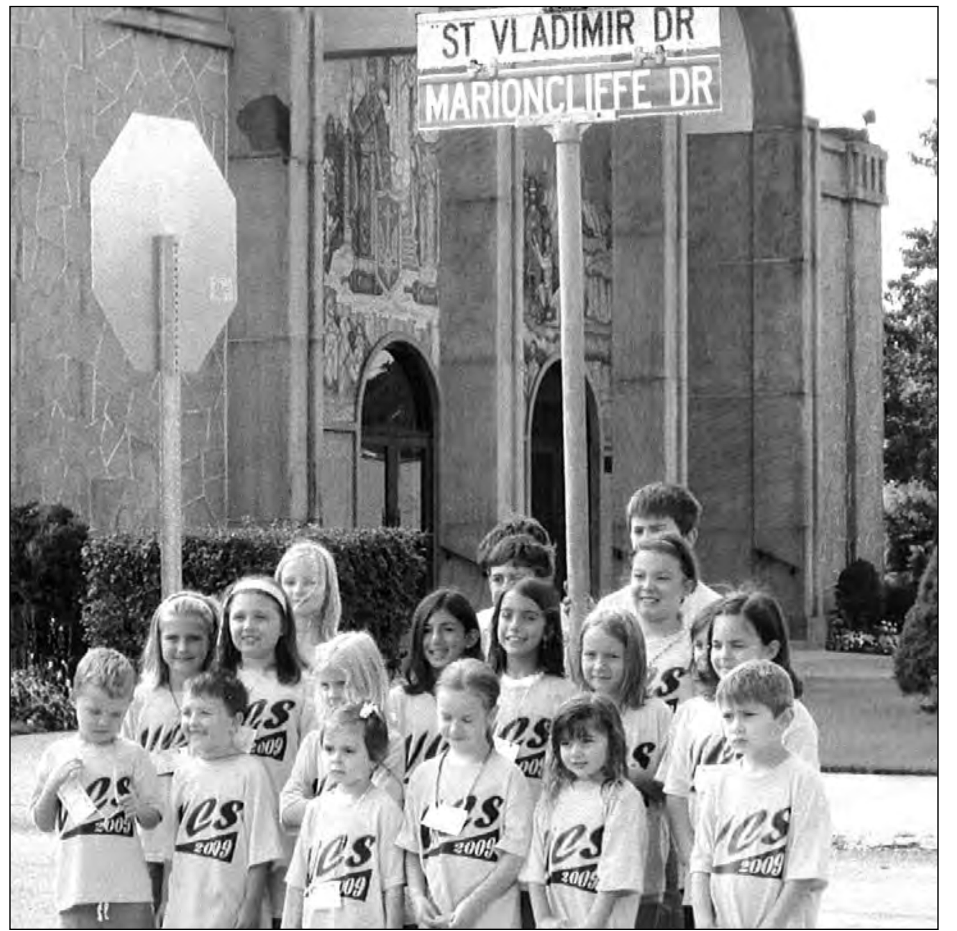
ТОРОНТО. — 31 липня провідник Ліберальної партії Канади Майкл Іґнатьєв зустрівся з членами Національної Ради Конґресу Українців Канади (КУК). Серед делеґатів були президент КУК Павло Ґрод, віце-президент Олександра Хичій та президент Українсько-канадського фонду ім. Тараса Шевченка Андрій Гладишевський.

„Ми задоволені, що мали нагоду поділитися з М. Іґнатьєвим завданнями та плянами КУК. Ми обговорили багато важливих питань, що є актуальними для нашої громади та всіх канадців, – сказав П. Ґрод. — У нашій дискусії ми торкнулися питань канадійсько-українських стосунків, іміґрації та ряду інших проблем".

Серед тих інших проблем – йшлося про принизливі, висловлені зневажливо коментарі М. Іґнатєва про українців і Україну. У його книжці, котра появилася в 1995 році під заголовком „Кров і приналежність: подорожі до нового наці-

(Закінчення на стор. 29)

У Пармі назвали частину вулиці іменем св. Володимира

Діти Літньої школи при Православній катедрі св. Володимира в Пармі, Огайо, біля щойно встановленого знака з новою назвою вулиці.

ПАРМА, Огайо. – У жовтні 2007 року священики і управа катедри св. Володимира попросили посадника міста Діна Де Піро назвати частині вулиці „Українським селом".

У листі до посадника було зауважено, що з того часу, як Україна стала незалежною, тисячі українців переїхали до Клівленду, де у Пармі є дві українські катедри, дві кредитівки, декілька підприємств і професійних установ.

Відповідь не забарилась. Церемонія присвоєння назви „Українське село" відбудеться 19 вересня.

Нещодавно катедра св. Володимира знову попросила керівництво міста, щоб частині вулиці біля храму було присвоєно назву „св. Володимира" з нагоди 85-ліття парафії. Це було затверджено радою Парми 6 липня. Знаки були встановлені 28 липня, якраз у день свята св. Володимира.

З нагоди святкування 85-ліття парафії, 29 серпня у парафіяльному осередку відбудеться український фестиваль. 26 вересня парафіяни матимуть можливість відвідати першу церкву, що на даний час є власністю протестантської громади. Після огляду церкви відбудеться пікнік для молодшого покоління парафіян.

Парафія закінчить святкування 85-ліття 17-18 жовтня. Святкування очолюватиме Митрополит Константин.

Марі-Анн Склярик

ПЕРЕЖИТЕ І НЕ ЗАБУТЕ

З тризубом в серці і на чолі

На V Міжнародному кінофестивалі про права людини документальна кінострічка Михайла Ткачука „Щаслива Настуня" отримала спеціяльний диплом „За вагомий внесок у розвиток фестивалю". Цей фільм, профінансований Міністерством культури і туризму України, – розповідь про жінку-героїню, яка пережила приниження і тортури (чого тільки вартує розповідь про те, як енкаведисти випалили на її лобі розпеченим дротом зображення тризуба!). Але вона посміхається, говорячи, що відтоді цей символ завжди з нею...

М. Ткачук розповів:

„Ми показати кінострічку в Кіцмані Чернівецької області, де мешкає наша героїня – Анастасія Тарнавська. Саме в день її народження, коли їй виповнилося 82 роки. В місцевому Будинку культури зібралися директори шкіл і вчителі з усього району. Це була лекція з української історії. Відбулися також зустрічі зі студентами Києво-Могилянської і Острозької академій, Чернівецького і Кременчуцького політехнічного університетів. Фільм про Настуню – це продовження „Загадки Норильського повстання". Я почав працювати над ним у 2002 році, коли приїхав до А. Тарнавської вперше, зворушений листом її доньки Наталки, що народилася саме в Норильську.

Одночасно передав заявку на сценарій „Щаслива Настуня" у Міністерство культури, де вона пролежала кілька років. Нарешті, у 2007 році, мене повідомили, що наш сценарій виграв тендер, і ми почали працю на студії „Укркінохроніка". Всю працю над фільмом ми здійснили вдвох з оператором Миколою Гончаренком. Використали багатий фотоархів А. Тарнавської та її сім'ї, малюнки Єфросинії Керсновської, яка сама була в норильській неволі. І нарешті, матеріяли Державного архіву кінофотодокументів України.

Для „Щасливої Настуні" нам не дозволили ні закордонної поїздки (ми мали консультанта в Санкт-Петербурзі), ні оригінальної музики. Хоча, як на мене, тих 306 тис. грн., які виділили на фільм, мало б вистачити на все. Тож коли під час монтажу ми обговорювали характер музичного супроводу стрічки з музичним редактором студії Ігорем Полярушем, він приніс спеціяльно написані для фільму варіяції. Але, на жаль, матеріяльної винагороди для нього домогтися не вдалося. Єдине, на що погодилася студія, назвати І. Поляруша як автора оригінальної музики".

Героїня фільму А. Тарнавська в юні роки вступила до Української Повстанської Армії, пережила смерть чоловіка, довгу розлуку з донькою, котру після народження змушена була залишити на опіку родичів, арешт і тривале перебування на засланні у Норильську, де перенесла тяжку хворобу, створила нову сім'ю, з якою врешті повернулась в Україну.

Через важку канву долі цієї жінки проступає оптимістичний образ, здатний осяяти кожного. Сама А. Тарнавська вважає себе щасливою, і це переконання доводить майже кожним епізодом розповіді, взагалі, своїм єством – поглядом, голосом, жестом. Життя змінює людину, і для нашого сучасника, якому сьогодення витворює свій стереотип сильних духом, подібне позиціонування може видатися незрозумілим, а його засади цілковито протилежними до тих, що їх нині розглядають як мотивації для щастя.

Фундаментальним для героїні є духовне начало. Його вона вважає основним чинником свого порятунку. Не менш вагомими залишаються й переконання, за які довелось більшість свого життя провести в Норильську. Досить символічними в цьому контексті є вишитий в таборі образ Богородиці та клеймо у вигляді тризуба, залишене на її чолі енкаведистами.

А. Тарнавська (тоді вона мала прізвище Кіт) народилася 8 лютого 1925 року в селі Суходіл Львівської області.

Мама померла, коли їй було сім місяців, а батько – через рік, залишивши сиротами чотирьох дітей. Нелегким було життя сироти, але вона з юних літ товаришувала з розумними дівчатами, студентами, брала участь у молодіжних виставах, відвідувала читальні. Зустрічі, бесіди зблизили її з національно-свідомою молоддю. Вона присягнула на вірність національній справі і стала у ряди борців за вільну, незалежну Україну.

Весела, щебетлива, вона виконувала обов'язки зв'язкової УПА, її знали за псевдами „Перепілка" та „Калина".

Органи НКВД проводили облави. Один з повстанців – Михайло Підвірний – зрадив, зголосився допомагати владі, тому багато вояків загинуло або потрапило у полон.

Анастасія Тарнавська перед арештом (зліва) і у наші дні – показує випалений на чолі тризуб.

В квітні 1946 року А. Тарнавську арештували, її чоловіка Гриця Бублика (псевдо „Петро") замучили, залишилась вагітною... Після суду її відіслали у пересильний пункт Замарстинів, де народила доньку Славу. Її забрала з в'язниці родина Тиміцьких, яка у свій час виховувала і А. Тарнавську. Молоду жінку етапом відіслали у Норильськ.

Львівський етап на каторзі позначили літерою Ж на шапці, спині, лівому рукаві та лівій штанині. А. Тарнавській припав номер Ж-224. Важка праця тривала по 12 годин на вічній мерзлоті, їжа – дрібна гнила рибка та 300 грамів глевкого хліба. Працювали на будові кайлами, лопатами, а з роботи тягнули сани, на яких лежали трупи померлих.

Одяг не встигав висихати у „сушилах", тому що після денної праці змушували до прибирання біля бараків та будинків начальства – це ще дві години. На сон залишалось мало часу, але й серед ночі проводили перевірки – два рази на ніч.

Молодь дала клич, щоб разом робити повстання. Вимоги – скоротити робочі години, дати змогу листуватися з рідними, добавити хлібний пайок. Коли забастували, то не пішли отримувати їжу і не пішли на роботу. Так продовжувалось декілька днів. За той час дівчата стали слабнути, вже не могли стояти на ногах Тося Ящук, Фрося Мельник та багато інших. Їх клали на ноші і відносили в медичний пункт.

Врешті повідомили, що у зону йде комісія, щоб усі вишикувалися і чекали. Представник влади наказав виділити делеґацію – по п'ять осіб з бараку. Передчуття, що делеґати будуть покарані, здійснилось через декілька днів після від'їзду комісії. Вночі забрали дівчат-делеґаток і більше їх не бачили. Це були студентки Львівського університету Стефа Коваль, Нюся Федьків та ще декілька дівчат. Усе ж деякі питання вдалося вирішити: додали хліба до 400 грамів, зняли по дві години робочого часу, за дозвіл на листування пообіцяли вирішити через Москву.

Через пару днів знову забрали кількох дівчат. Інші вирішили підняти повстання під гаслом „Смерть або воля". Після страйку А. Тарнавську допитували з торгурами електричним шоком. У неї відмовила нервова система, сталася параліч, але завдяки ув'язненій лікарці Айні (більше про неї вона нічого не знає) залишилась жити.

Після каторги А. Тарнавська оселилася на Буковині, бо у Львівщину не дозволили переїжджати. Її запрошують на свята, композитор Кузьма Смаль присвятив їй „Повстанська пісню".

Ольга Ямборко,
Кіцмань,
Чернівецька область

Засуджені молоді матері з табору в Замарстинові перед відісланням у каторжний табір. Третя справа стоїть Анастасія Тарнавська (1946 рік).

УКРАЇНА І СВІТ

Покликані відтворити історію підпільної Церкви

ЛЬВІВ. – 13 липня Інститут історії Церкви (ІІЦ) Українського Католицького університету (УКУ) організував екскурсію до приміщень колишньої Львівської в’язниці на вулиці Лонцького (теперішня вулиця Степана Бандери), де чинилися численні звірства радянського режиму. Тільки одного дня – 24 червня 1941 року – відступаючи, радянська влада розстріляла і замучила у цій в’язниці 4,000 осіб.

„Тут відбувалися жахіття, – сказав колишній начальник управління Служби безпеки України (СБУ) у Львівській області Анатолій Матіос, – тюрма приховує ще багато невідомого. Написи, що читаємо на горищі, вражають. Тут чути запах крови“.

Центр досліджень визвольного руху разом з СБУ нещодавно відкрив у Львові для огляду перший етап експозиції, присвяченої пам’яті жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького”.

Галина Ференц, одна з учасників групи УКУ, яка відвідала виставку, розповіла:„Ще перед входом до тюрми ми зупинилися перед вінком пам’яті о. Романові Лискові, у 2001 році проголошеному Папою Іваном Павлом II блаженним. У цій тюрмі його замордували. Свідки розповідали про жорстокі знущання над священиком. Стіни пам’ятають і багатьох інших духовних осіб, яких приводили сюди на допити. Тут є стенд з прізвищами закатованих українців, поляків, євреїв...“.

Інститут історії Церкви був заснований у 1992 році о. д-ром Борисом Гудзяком, теперішнім ректором УКУ, з метою зібрати й записати підпільну історію Української Греко-Католицької Церкви у XX ст.

Головним завданням інституту в перші роки було записати спогади провідних учасників підпілля

„Кожне інтерв’ю є суб’єктивним, – розповідає д-р Олег Турій, який замінив о. Б. Гудзяка на посаді директора Інституту і тепер завідує катедрою церковної історії в УКУ. – Люди мають здатність забувати, про деякі речі воліють мовчати. Але численні інтерв’ю разом з архівними документами дозволяють встановити, що є правдою“.

Від початку свого заснування Інститут історії Церкви зібрав понад 1,900 інтерв’ю, тривалість кожного – від однієї до 10 годин. Оскільки з часом магнітофонні стрічки пошкоджуються, розпочато їх цифровий перезапис.

Активні члени підпілля були марґіналізовані у радянському суспільстві. Якщо вони вижили в тюрмах чи на засланнях, після звільнення могли одержати тільки найменш оплачувану роботу, якщо їм взагалі дозволяли працювати. Тому на старості своїх літ вони одержують пенсії менші, ніж більшість пенсіонерів.

Для допомоги цим людям Інститут заснував у 1993 році свій пасторальний відділ, який очолила Ірина Коломиєць, дочка підпільного священика, якого було заслано на каторгу, бо „він ніколи не йшов на компроміси з атеїстичною владою“.

У 2008 році Інститут організував семінар про діяльність українських баптистів у комуністичні часи. Дослідники з УКУ працюють разом з православними та іншими науковцями над опублікуванням правдивої історії Берестейської унії 1596 року, через яку частина Київської Церкви відновила церковну єдність з Римо-Католицькою Церквою.

У вересні минулого року Інститут був співорганізатором конференції, присвяченої історії Київської Церкви, в ній взяли участь представники всіх трьох Українських Церков Православної юрисдикції.

Восени 2008 року о. д-р Андрій Михалейко, випускник УКУ та семінарії Святого Духу, став третім директором Інституту історії.Він вважає, що настав час для аналітики і написання наукових праць на основі зібраних матеріялів.

Докладнішу інформацію про УКУ англійською та українською мовами можна знайти на веб-сторінці університету: www.ucu.edu.ua. Читачі також можуть звернутися до Української Католицької Освітньої Фундації, яка надає найбільшу фінансову підтримку для річного поточного бюджету УКУ.

Блаженний о. Роман Лиско, замучений сталінською владою в тюрмі на Лонцького.

З кожного доляра, який надходить до УКОФ, понад 84 центи йде на добродійні програми. УКОФ зачислена до найбільш ефективних добродійних організацій в США. (Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622; (773)235-8462; www.ucef.org. Тел. УКОФ у Канаді: (416)239-2495).

Матвій Матушак

Ігор Дерев’яний, науковий співробітник Центру досліджень визвольного руху, розповідає про історію в’язниці на Лонцького групі екскурсантів з Інституту історії Церкви УКУ.

Форум „Українська діяспора – обличчям до України“ перенесено

СТЕМФОРД, Конектикат. – Координаційна рада „Нової української хвилі“ на своєму позачерговому засіданні 7 серпня прийняла рішення про перенесення бізнес-форуму „Українська діяспора – обличчям до України“, що був запланований на 26 вересня, на весну наступного року.

Таке рішення прийнято у зв’язку з початком в Україні виборчої президентської кампанії, від висліду якої залежатиме курс держави на вихід з кризи та зацікавлення інвесторів в українському ринку.

Рішення погоджено з партнерами і підготування форуму продовжується. Дату форуму буде оголошено після президентських виборів в Україні.

Відділ інформації „Нової української хвилі“

Відроджуються дружні взаємини

ЧЕРКАСИ. – Від 27 квітня до 11 травня у Санта-Роза, Каліфорнія, перебував директор Першої міської гімназії Сергій Саєнко, запрошений посадником міста Сюзанною Горін та президентом Комітету міст-побратимів Фрейдом Птухою для відновлення побратимських взаємин між містами, які розвивались досить успішно у 1990-их роках.

За 15 днів С. Саєнко мав 27 ділових зустрічей. Він побував у трьох школах, коледжі, університеті, на засіданнях Ротарі-клюбів, в численних офіційних та громадських організаціях. Він виступив перед членами міської ради. Відбулась професійна розмова з питань освіти з суперінтендентом Шарон Лідел. Побував С. Саєнко і в бюрі Демократичної партії, оскільки він є головою міської організації Народної партії, тож спілкування на партійні теми було цікавим.

С. Саєнко заклав своєю візитою підвалини майбутньої співпраці між Ротарі-клюбами каліфорнійського міста та Ротарі-клюбом „Черкаси-центр". На засіданнях Ротарі-клюбів була висловлена ідея надання ґранту для неповносправних дітей Черкас. Минулого року на базі Черкаської середньої школи ч. 3 було створено першу клясу для дітей із захворюваннями церебрального паралічу, і ґрант був би дуже потрібний для підтримки інклюзивної освіти, яка забезпечує право кожної дитини навчатися в загальноосвітньому закладі за місцем проживання із забезпеченням усіх необхідних для цього умов.

Йшла мова про відновлення шкільних учнівських обмінів та партнерства між школами Санта-Рози та Черкас. Про вдалі взаємні візити українських та американських учнів тепло згадували перші учасники-організатори обміну Соня Бедфорд та Філ Ґраф з Вищої школи „Марія Карільйо".

Після повернення додому С. Саєнко двічі виступав на місцевому телебаченні з розповіддю про візиту. Міському голові Черкас передано численні пропозиції про співробітництво від американських спеціялістів. Візита стала можливою завдяки старанням каліфорнійця Джона Масури, який проживає в Черкасах, та директора Черкаського жіночого центру Вікторії Кузьміної, які є палкими прихильниками ідеї побратимства міст.

Надія Ананьєва,
заступник директора гімназії

У міській раді Санта-Рози (зліва) Сергій Саєнко, посадник Сюзанна Горін, перекладач Ольга Топорова, президент Комітету міст-побратимів Фред Птуха.

Сергій Саєнко з прапором Народної партії в гостях у голови міського осередку Демократичної партії Лінн Гамільтон.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Соловейко з Велдіжу

Анатолій Житкевич,
член Національної спілки
письменників України, Торонто

Прийшов той час, коли з забуття повертаються до нас яскраві постаті митців минулого, і серед них – чимало тих, що ходили колись тими ж вулицями, якими ми ходимо нині, виступали зі сцен, які ми бачимо й сьогодні. Одним з таких митців був популярний галицький співак Василь Тисяк, ліриико-драматичний тенор, слава про якого лунала в Галичині та далеко від рідної землі.

Народжений у селі Велдіж на Станіславівщині (тепер Шевченкове, Долинянського району, Івано-Франківської області) 21 жовтня 1900 року в сім'ї гайового державних лісів, він відразу ж після закінчення гімназії став добровольцем леґіону Українських Січових Стрільців, у переможному марші з якими дійшов аж до Києва.

Після розпаду Австро-Угорської імперії В. Тисяк переїхав до Праги і став вивчати там юридичні науки, водночас удосконалюючи мистецтво вокального співу у музичному відділі Українського педагогічного інституту. Однак, при виборі професії, вирішив все ж таки пов'язати себе з кар'єрою співака й став артистом Ужгородського музично-драматичного театру.

1926 року співак переїхав до Львова, виступав у різних містах Західньої України та на Львівському радіо. Саме у цей період його й визнали як неперевершеного виконавця стрілецьких пісень.

Ім'я В. Тисяка ставало відомим, і знавці вокального мистецтва пророкували йому блискуче майбутнє. Потрібно було вчитися. Залишалося знайти покровителів. І вони знайшлися. Дирекція Варшавського оперного театру допомогла йому в одержанні стипендії для оплати навчання у відомого професора, колишнього оперного співака Т. Леліви.

Два роки впертої праці дали свої плоди: молодий співак дебютував у Львівському оперному театрі в ролі Фауста з одноіменної опери Шарля Гуно. Преса одностойно відзначила неабияку майстерність співака, наголошуючи на його „ніжному й милозвучному голосі, музикальності і сценічності гри“. Так, газета „Діло“ (1929 рік) ствердила „дуже добре звучання голосу в середніх регістрах“, а „Слово польське“ писало: „Тисяк виявив голос милої краси, гнучкий, легкий...“.

Відчуваючи потребу у продовженні навчання, в 1930 році співак поїхав до Міляну, де у професора Є. Гарбіна продовжував вокальні студії. Повіривши у свої сили, В. Тисяк добився контракту на постійні виступи у Варшавському оперному театрі. Його перші ж виступи у ролях Ленського в опері „Євгеній Онєгін“ Петра Чайковського, Фауста – у „Фаусті“ Ш. Гуно стали переконливим підтвердженням, що він – яскрава особистість.

Варшавська преса відзначала природне обдарування співака, шовкову м'якість і ліричність голосу та високу вокальну культуру. У цьому ж театрі В. Тисяк співав у ролях Каварадоссі („Тоска“ Джакомо Пучіні), Герцоґа („Ріґолетто“) і Радмеса („Аїда“ Джузеппе Верді), Дон Хозе („Кармен“ Жоржа Бізе) та в багатьох інших.

Під час Другої світової війни співак проживав у Львові, виступав у Львівському оперному театрі. Місцева преса теж не шкодувала похвали, відзначаючи „багатство щирої прекрасної лірики“. Схвально про нього говорили і львівські музичні авторитети Роман Сімович, Богдан Кудрик та Роман Савицький.

У 1944 році В. Тисяк, разом з багатьма мистецькими силами Львова, еміґрував спочатку до Чехо-Словаччини, а згодом до Парижу, де був солістом в Українському хорі та виступав з самостійними концертами.

З допомогою української діяспори, у 1940 році артист переїхав до Канади, де ще протягом 18 років виступав з концертами, гастролюючи містами Канади та США. Інколи виступав як соліст Капелі бандуристів Григорія Китастого в Дітройті. На запрошення адміністрації паризьких театрів їздив до Франції, де виконував знані ним ролі. Але то вже був не той вік, щоб долати такі відстані. На жаль, у Торонто в той час не було оперного театру, де б він міг себе проявити у повній силі, а тому довелося йому зайнятися фармерством. Помер В. Тисяк від серцевого удару в Торонто 5 липня 1967 року.

Давно скінчився земний вік мистця, та не зникли його добрі діяння. Голос мистця повертається з забуття. Нещодавно фондами сина співака – відомого в Торонто громадського діяча, активного учасника чоловічого камерного хору і відомого багатьом адвоката Олекси Тисяка – було реставровано і видано у світ компакт-диск з записами українських народних пісень у виконанні Василя Тисяка.

Попри те, що ці записи було зро-

(Закінчення на стор. 13)

„Спалений театр" виступить в Еленвілі

Учасники „Спаленого театру".

ЕЛЕНВІЛ. Нью-Йорк. – У вихідні Дня праці на сумівській оселі 5 вересня, о 5:30 год. вечери відбудеться двогодинна вистава „Спаленого театру", який був заснований у 1990 році під керівництвом Олега Куляса в Чикаґо, Ілиной.

Українська громада в Чикаґо після того, як славний колектив „Тяжко на еміґрації" припинив існування, не мала комедійної трупи. Розуміючи це, О. Куляс вирішив створити власну українську комедійну трупу. „Спалений театр" виступав на різних місцевих заходах, у тому числі під час осередкових сумівських імпрез та балів дебютанток. Оскільки ж артисти переважно не мали змоги у повному складі зібратися, вони змушені були попрощатися з глядачами у 1993 році.

З появою нового покоління театр відновився у 2005 році. Під час вистави актори імпровізують у більшості своїх виступів, а також залучають до участи глядачів. Нещодавні виступи у Випані, Ню-Джерзі, Мінеаполісі, Мінесота, та Гамільтоні, Онтаріо, принесли „Спаленому театрові" визнання українців Північної Америки.

До складу сучасної трупи входять Павло Абрам'юк, Яро Хиляк, Марко Чернюк, Олена Дрозд, Андрій Ґлубіш, Наталія Колодій, О. Куляс, Христина Матусяк, Ірена Оверко та Богдан Василик.

Про виставу в Еленвілі 5 вересня можна дізнатися телефоном (845) 647-7230 або електронною поштою ellenville@cym.org.

Оксана Бартків

В. Ющенка...

(Закінчення зі стор. 4)

ючи, до яких страшних наслідків на шкірі він веде".

За словами лікаря Жана Сори, який керував лікуванням В. Ющенка і є головним експертом дослідження, пошкодження на обличчі В. Ющенка були результатом того, що його шкіра намагалася переробити діоксин. „Шкіра стала ніби фабрикою, намагаючись очистити тіло від отрути", – сказав Ж. Сора.

Серед восьми лікарів, які долучилися до дослідження, були й українські фахівці, зокрема особистий лікар Президента Ростислав Валіхновський, міністер охорони здоров'я Василь Князевич та Заслужений лікар України Роман Федосюк.

Генеральний прокурор України Олександр Медведько на пресконференції 12 січня 2008 року повідомив, що, згідно з даними Генеральної прокуратури Російської Федерації, діоксин, виявлений в організмі В. Ющенка, у Росії вже не виготовляється. При цьому він зазначив, що діоксин, формула якого цікавить українську сторону, виготовляли у Росії раніше, однак, за межі країни не вивозили.

Голова парляментської комісії з розслідування обставин отруєння В. Ющенка депутат-реґіонал Володимир Сівкович зазначив, що доказів умисного отруєння В. Ющенка немає.

Цю думку поділяє заступник голови комісії депутат-комуніст Спірідон Кілінкаров. Парляментська комісія обіцяє оприлюднити свої висновки восени цього року.

Етно-гурт „Люди добрі" зі Львова вперше відвідає Торонто

ТОРОНТО. – 13-ий щорічний Фестиваль української культури 18-20 вересня вітатиме вуличний етно-гурт зі Львова „Люди добрі".

Виступатимуть в етно-гурті Маркіян Турканик з Тернополя, Володимир Бедзвін з Полтави, Юрій Рафалюк з Хмельницького, Станіслав Кирилов та Ростислав Михайлуньо зі Львова, а також Марко Ігнатович з Торонто.

Молодий і вже популярний етно-гурт збирає фольклорну музику з різних куточків України. Контактна особа: Іванка Подільчак. Електронна пошта: info@ukrainianfestival.com. Тел.: (416) 410-9965.

Іванка Подільчак

Вуличний етно-гурт зі Львова „Люди добрі".

Соловейко ...

(Закінчення зі стор. 12)

блено за старою технологією понад пів століття тому, краса голосу співака вражає й нині. До речі, всі бажаючі придбати цей компакт-диск, можуть звертатися за ними в Українську суспільну службу в Торонто.

На цьому компакт-диску ви знайдете справжні перлини українського солоспіву – стрілецькі пісні „Синя чічка" Михайла Гайворонського, „Бо війна війною", „І снилося з ночі дівчині", „Колись, дівчино мила" Левка Лепкого, „Ой, шумить, шумить", „Дума про Богдана" (записана з хором Григорія Китастого), досить ориґінальну і несправедливо призабуту „Параску" Семена Масного та інші.

Пісні у виконанні В. Тисяка заіскрилися новим життям. Їх радо зустріла рідна Україна. 25 жовтня 1995 року, коли у його рідному селі відкривали дошку пам'яті співака, все село зібралося до сільського клюбу, щоб послухати його золотий голос. І він – задзвенів. Здавалося, що сам співак ось-ось вийде на сцену і відіб'ються луною у горах його знамениті стрілецькі пісні, неперевершеним виконавцем яких він був.

Дозволю собі сказати й декілька слів про сина співака – О. Тисяка, якому також передалася у спадок майстерність вокального співу. Мало того, що він співає у чоловічому камерному хорі під орудою відомого хорового диригента Квітки Зорич-Кондрацької, та ще й виступає як соліст Біґ-бенд-оркестри „Орфей". Його приємного тембру баритон звучить дуже приваბливо. Та й артистичности О. Тисякові не бракує. Недаремно ж у нашій українській громаді його називають „Українським Синатрою". І це не тільки тому, що переважна більшість його репертуару складають пісні знаменитого американського маестра.

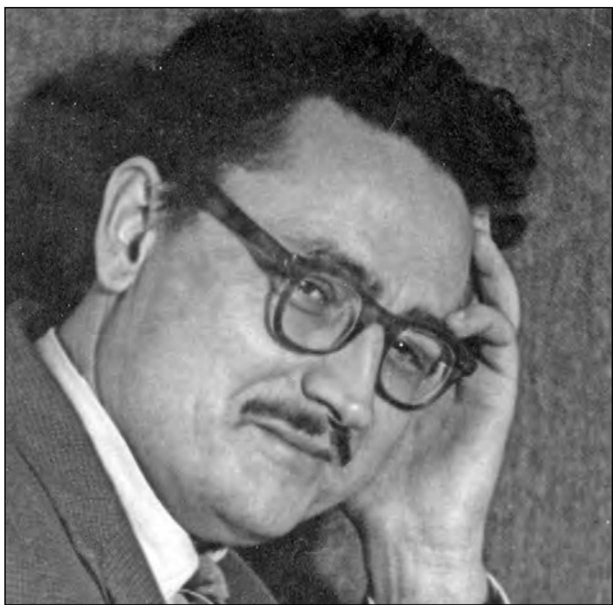
Співає він немало й народних та популярних українських пісень, зокрема „Чар Карпатських гір" та „Ти з любови собі не жартуй" поета і композитора Богдана Весоловського. Концерт, що відбувся нещодавно (31 травня) у бенкетній залі ресторану „Золотий лев" – яскраве свідчення цьому.

Свято береже О. Тисяк пам'ять про батька. Він п'ять разів побував у рідних батькових краях, де відкрив музей його імені. На закінчення так і хочеться сказати слова:

Не вмирають імена
Й пісня солов'їна.
Соловейка з Велджу
Славить Україна!

ПОСТАТІ

Інтелектуальний театр Віталія Ковалевського

Віталій Ковалевський

Ще за життя Віталія Ковалевського про нього багато говорили у Дніпропетровську. Він приїхав до міста з тодішнього Ленінґраду (тепер Санкт-Петербурґ, Росія), працював режисером у дніпропетровських театрах, згодом став викладачем в Театральному училищі, був чоловіком Народної артистки України Людмили Вершиніної. Знали, що він дуже багато палив і любив собак. Але найголовніше: протягом усього життя він писав книгу про теорію і практику театру.

Що то за книга, здогадувалися лише студенти Театрального училища, яким він читав лекції. Тоді в усіх навчальних закладах театрального напрямку вивчали лише „систему Костянтина Станіславського", який вважався теоретиком-клясиком, кожне його слово було істиною. Хто не сповідував засад „соціялістичного реалізму", не керувався настановами К. Станіславського, той не міг бути в СРСР ні режисером, ні артистом.

В. Ковалевський був іншим. Він не відкидав К. Станіславського, інших теоретиків театру, але у їхніх вченнях убачав брак філософсько-психологічного підґрунтя у підході до фахового вишколу режисера та актора, до їхньої праці на сцені.

В. Ковалевський усе життя шукав оптимального навчання режисерській та акторській праці. Втім, студенти училища, слухаючи його лекції, спочатку робили спроби конспектувати, потім втомлювалися, бо ж матеріял був надто складним для юнацького сприйняття. деякі усе ж ставали палкими послідовниками теоретика (такими вони залишаються і донині).

Студенти жартома називали В. Ковалевського „професором", а зазвичай – майстром. В. Ковалевський і сам усвідомлював неординарність свого мислення, свій високий теоретичний рівень широкого діяпазону, плянував захистити дисертацію – не з мистецтвознавства, а з... філософії та психології. Отут, мабуть, і треба шукати корінь „театральної системи В. Ковалевського".

В. Ковалевський народився 1 березня 1927 року в Ленінґраді у сім'ї службовців. У 1930-их роках родина переїхала до Харкова, де батьки працювали на заводі. З початком Другої світової війни завод вивезли на Урал, в Челябінськ. Там В. Ковалевський закінчив ремісниче училище і пішов працювати на той же завод.

Раптом, у 1945 році, В. Ковалевський поїхав до Москви і поступив у Державний інститут театрального мистецтва ім. Анатолія Луначарського і в 1949 році отримав диплом артиста драматичного театру. За розподілом він став в Грузії актором Театру юного глядача ім. Лазаря Каґановича, але відразу ж переїхав до Ворошиловґраду (тепер – Луганськ), де його узяли на посаду актора обласного театру. За сумісництвом він викладав історію театру у місцевому художньому училищі. Потім він працював у Лисичанську, Нікополі, і нарешті, від 1954 року вчив засад режисури та акторської майстерности студентів Дніпропетровського театрального училища.

Постійне спілкування з молоддю і відбудова зруйнованого під час війни Палацу культури студентів заохотили його до створення молодіжного студентського театру, де В. Ковалевський став головним режисером.

Подальший його життєвий шлях на багато років був пов'язаний з дніпропетровськими драматичними театрами. Він був режисером Українського драматичного театру ім. Тараса Шевченка, працював у Симферополі, але 1975 року повернувся до Дніпропетровська на посаду педагога-режисера у Державному театральному училищі (тепер – театрально-художній коледж).

До 1974 року у В. Ковалевського накопичилося багато високофахових дослідницьких та методичних матеріялів щодо театру, і він спробував оформити їх як дисертацію на здобуття вченого ступеня. Тема: „Методика створення інтелектуальної сфери психофізичної дії драматичного образу на основі принципу поєднання слова та наочности".

Готуючи дисертацію, він навчався у аспірантурі Дніпропетровського державного університету ім. 300-річчя возз'єднання України з Росією (така тоді була назва цього навчального закладу) на катедрі психології та педагогіки, а також у театральному училищі при Державному академічному театрі ім. Євгена Вахтанґова у Москві на катедрі режисури. Але у Дніпропетровську йому не вдалося знайти керівника дисертації, який би був однодумцем і мав би відповідно високий науковий та інтелектуальний рівень, а головне, не боявся критики „соціялістичного реалізму.

І В. Ковалевський вирішив замість дисертації підготувати книгу, яка стала б його внеском у теорію театральної справи. Від того часу і до останніх днів В. Ковалевський працював над тією книгою, безперервно доповнюючи її все новими й новими матеріялами з театральної режисури, майстерности актора і театральної педагогіки.

Цю книгу – „працю свого життя" – В. Ковалевському не вдалося видрукувати і донести до широкого загалу театральних фахівців і студентів. Він помер 11 березня 2005 року.

Вдова В. Ковалевського Л. Вершиніна попросила обласний державний архів взяти рукописи на зберігання після того, як кілька поважних науковців з університету спасували – матеріял виявився надто складним навіть для фахівців-мистецтвознавців. А невидана книга В. Ковалевського – це неоціненний скарб теорії театру та мистецтвознавства, що має загальнодержавне значення – у Москві свого часу був „канонізований" К. Станіславський, а в Україні хто? Не буду розповідати про усі тернисті шляхи, якими пройшла Народна артистка України, але упорядкувати рукописи та підготувати книгу „Інтелектуальний театр" до видання взялися двоє – я та учениця В. Ковалевського акторка Наталя Новостройна.

Особисто мене ця праця привабила тим, що надавала можливість, так би мовити, екстерном отримати вищу освіту з театрознавства. З рукописів я побачив людину, близьку мені за духом, за стилем мислення, за любов'ю до мистецтва. А ще збагнув, наскільки високого рівня це був мислитель-інтелектуал, логік, ерудит, митець, одним словом – особистість.

Праця з рукописами виявилася вкрай важкою і тривалою. Усі тексти були написані автором від руки важко розбірливим почерком, скорописом на шматках паперу, наприклад, на зворотній стороні тексту невідомої п'єси або навіть на обгортці бльоку сигарет, тож були складнощі навіть у прочитанні тексту. Для логічного складання тематичної книги треба було розібратися в нюансах „системи В. Ковалевського", чітко визначитися, на яке коло читачів буде розраховане видання, подати ілюстративні матеріял. Були труднощі з фінансуванням видання (Л. Вершиніна та Н. Новостройна доклали величезних зусиль, аби зібрати фонди на друкування.

Директор видавництва „Пороги" Раїса Лазарева виконала клопітку працю з осмисленого редагування та правки тексту книги, а також з організації видання.

Відомий кінопродюсер Олег Коротенко першим висловив ідею видати рукописну спадщину В. Ковалевського і зробив перший вагомий матеріяльний внесок.

Попри усі труднощі, увесь час, поки ми працювали з рукописами В. Ковалевського, нас зігрівала думка, що вихід у світ його книги буде подією не лише для театрів та навчальних закладів Дніпропетровська, але й помітною подією у театральному житті всієї України. Спадщина В. Ковалевського може стати основою для модернізації системи підготування театральних режисерів у Києві, Харкові, Львові, інших містах на тому високому рівні, якого потребує наш цікавий і динамічний час.

Сподіваюся, хтось із науковців-театрознавців чи аспірантів з мистецтвознавства, прочитавши книгу „Інтелектуальний театр", зацікавиться постаттю В. Ковалевського, його теоретичним доробком, і гідно продовжить справу вивчення його спадщини, яку ми розпочали.

Володимир Єфимов,
Дніпропетровськ

НОВІ ВИДАННЯ

Випущено „ Альманах Станиславівської землі"

Альманах Станиславівської землі. Том 3. Ню-Йорк, Київ, Івано-Франківськ. Львів: Видавництво „Лілея". 2009. 863 стор. Редактор – Юрій Гаєцький.

Після багатьох років появився збірник, який завершує серію видань про Станиславівщину. Ці матеріяли стосуються періоду Другої світової війни – до постання незалежної України, тобто від 1939-го до 1991 року. Цей збірник різниться від попередніх, які були спогадами учасників про своє місто та область. Редактор Юрій Гаєцький поділив цю книжку на кілька частин.

Перша частина описує збройну боротьбу за вільну Україну проти німців та більшовиків на території области. Матеріяли взяті з таких документальних публікацій, як „Літопис", „Броди", зі спогадів учасників. Тут подані описи боїв відділів УПА проти обох окупантів, організаційна схема відділу „Чорний Ліс", який діяв у лісах Прикарпаття. Звіти командирів, списки полеглих, вірші повстанців стверджують, як виглядала ця жорстока боротьба, яка тривала до 1952 року.

В другій частині „Мартирологія" – описи арештів, тортур та концентраційних німецьких та більшовицьких таборів в СРСР. Книжка М. Марунчака „У боротьбі за волю України" послужила джерелом інформації про німецьку неволю, а журнал „Біль" – про страждання станиславців в Росії та СРСР – за їх любов до Батьківщини.

Третя частина – це матеріяли про Івано-Франківську область за часів УРСР (1939-1991). В 1962 році місто Станиславів дістало назву Івано-Франківськ. В цьому розділі йде мова про смерть єпископа Григорія Хомишина, голод в 1947 році, опубліковано лист письменниці Ірини Вільде до Сталіна та багато іншого.

Окрема частина присвячена відродженню Івано-Франківської области в 1988-1991 роках – статті з місцевих газет повідомляють про діяльність Пласту, Союзу Українок, про Українську Греко-Католицьку та Українську Православну Церкви, про монастирі Скит Манявський та Гошівський, українізацію шкіл, життя Отців-василіян. Також про викриття злочинів російських більшовиків в Дем'яновім Лазі тощо.

Останній розділ описує життя у самостійній Україні в 1991-2003 роках, коли ця книжка була здана до друку. Тут є біографії єпископів Івано-Франківської єпархії, літопис життя в Івано-Франківській області історика Володимира Грабовецького. Видано зразки поезій поетів, інформації про мистців, співаків та діячів з діяспори, зокрема про кардинала Мирослава Любачівського, Таню Шуфлин, Богдана Ясінського.

В додатках є подані спогади, які не ввійшли в

(Закінчення на стор. 15)

Таємниці церковних термінів

Прошу дати пояснення деяким термінам з церковного життя, які вже міцно прижилися у нашій мові, часто зустрічаються в літературних творах, але ми, буває, не знаємо, що воно таке. Ось, наприклад, Олесь Гончар у повісті „Таврія" пише: „Данько теж не забарився уѣязатися в загальну катавасію". Чи то якийсь гармидер, чи бійка?

Антон Гречний, Гилсайд, Ню-Джерзі

„Катавасія" грецькою мовою означає – сходження. Це коли два хори з церковних клиросів сходилися в середині церкви і співали разом у святкові дні після виконання деяких канонів. Оскільки сходження, тобто рух двох хорів під час Служби Божої сприймався як певна дія, люди стали називати катавасією також щось динамічне в буденному житті. Так що Олесь Гончар не вигадав, а просто застосував у повісті народне сприйняття слова катавасія.

„Канон" грецькою мовою – це правило, закон. Ми говоримо, що маємо канонічну Біблію, тобто такий склад її, який визнаний правилом, на думку Церкви. А щодо співу, канон – це складний твір, присвячений прославлянню. Канон ділиться на пісні, кожна з яких у православному житті складається з ірмоса і тропарів. Темою кожної пісні є біблійні вірші, які зачитуються на Богослуженнях.

„Клірос" грецькою мовою – це частина землі, яка дісталася комусь за жеребом. А у Православній Церкві це місце на підвищенні перед іконостасом, на якому стоять читці і півчі, співаки. Перші з них допомагають в Службі Божій, зокрема в читанні Святого Письма і співах. Кліроси символізують хори ангелів, які прославляють Бога.

Цікаво, що українці деяким грецьким словам надають іншого звучання, більш зрозумілого для них. Так з'явилося слово „крилошанин", тобто співець на клиросі, бо крило зрозуміліше від кліроса. Або кажуть „панікадило" замість грецького „полікандела", тобто багатосвіччя. Порівняйте префікс „полі" в словах поліметали, поліклініка, політехніка. „Кандела" – це свічка. Порівняйте „канделябр" – свічник. Панікадило засвічують на великі свята, щоб відтворити у церкві образ Божого сяйва. Зміни в грецькому слові сталися не випадково, бо „пані"– нагадує про Панахиду, а „кадило" – про куріння запашних сполук у храмі як фіміяму.

„Іконостас" – більш-менш суцільна стіна від північної сторони храму до південної, на якій у певному порядку встановлені ікони. Стіна ця відділяє вівтар від середини храму. Іконостас має троє дверей. У центральні може входити тільки священик. Південні ворота чи двері називають дияконськими. Порядок ікон в іконостасі чітко визначений і не порушується.

Тепер – про „омофор". Є рядок в поезії Тараса Шевченка: „Тебе укриє дорогим, золототканим, хитрошитим, добром та волею підбитим святим омофором своїм". У поезії Павла Тичини є такий рядок поета: „Вірю омофорно – за рікою дзвони: сню волосожарно – тінь там тоне, тінь там десь". Це поет писав у 1918 році, коли ще не перейшов до „збільшовиченої ери".

„Омофор" походить від грецьких слів „плече" і „нести", тобто це нараменник, від рамена – плечі. Це частина одягу єрея. Великий омофор – довга широка стрічка з зображеннями хрестів, яка одним кінцем спускається на груди, іншим – на спину. Малий омофор – теж широка стрічка з зображеннями хрестів, але спускається обома кінцями на груди, попереду зшита. Омофор одягають поверх сакоса, він символізує овечку, яка заблукала і була принесена добрим пастирем на плечах в дім, тобто спасіння Ісусом Христом людства. Без омофора, як і без епітрахілі архиєрей не може правити службу.

Ще два терміни – „епітрахіль" і „сакос". Епітрахіль грецькою мовою – те, що довкруж шиї – довга стрічка, яка обгортає шию і спускається на груди. Епітрахіль одягають поверх ряси. Символізує благодатні дари священика як священнослужителя. Сакос грецькою мовою – мішок, Це – верхній одяг, довгий і просторий, з вирізом для голови, який нагадує про багряний плащ, у який одягнутий був Христос перед стратою.

„Ризу" в українській церкві називають „фелонню". Це верхній одяг, який конусом здіймається над плечима священика. Фелонь нагадує про духовне ярмо Христове, яке несе на собі в своєму служінні священик.

Багато ще є термінів щодо одягу – камилавка, митра, ряса, клобук. Про митру і рясу Остап Вишня (Павло Губенко) писав: „В митрі діямантовій, з хрестом смарагдовим, в шаті, золотом вишиваній схилив патріярх голову свою".

„Ряса" у грецькій мові – це, потертий, зношений одяг, а у церкві – верхній одяг осіб духовного звання і ченців. Це довгий до п'ят одяг, просторий, з широкими рукавами, темного кольору. Такий старий одяг носили в давній Церкві монахи. Такий одяг був поширений в Юдеї часів земного життя Спасителя.

„Митра" – головний убір. Митру носять архиєреї, архимандрити, а також священики, яким право носити митру дано як нагорода. Є вираз – митрофорний протоєрей. Це священик, нагороджений правом носити митру. Митра символізує Христа, нагадує про терновий вінець, яким був коронований Спаситель, а також є прообразом золотих вінців, якими вінчають праведників у Царстві Небесному.

„Митрополит" — найперший за давністю єпископський титул у Церкві. Оскільки тоді єпископ був у головному місті – метрополії, то й від цього пішла назва. В Україні цей титул присвоювався виключно предстоятелеві у Києві – Митрополитові Київському і усієї Руси. Але коли у Москві було впроваджено патріярха в 1589 році, то зробили ще й чотирьох митрополитів, які відрізнялися від єпископів і архиєпископів тільки відданням почестей.

„Архиєрей" – загальна назва особи на високій посаді у Церкві. „Архимандрит" – один з вищих чинів у чернецтві, як правило, настоятель монастиря. Грецькою мовою означає – головний, старший. Цей чин нижчий від єпископа і відповідає митрофорному протоєреєві.

Коли є архиєрей і протоєрей, то мусить бути і просто „єрей"... Єрей – це священик.

А хто такий „екзарх"? Грецькою мовою екзарх – голова, керівник. Колись він був керівником хору, а тепер це слово означає посаду керівника окремого церковного округу (екзархату), розташованого за межами країни, в якій діє патріярхат. Екзарх – намісник патріярха.

„Диякон" – служитель на нижчій ступені священства. Ще до Христа в синагогах було по троє служителів, які піклувалися про бідних. У першій християнській церкві частина членів скаржилася на нерівний поділ життєвих припасів і тоді було вибрано сім дияконів для наведення порядку в цій справі.

Повернемось до церковного співу, який має такі терміни – антифон, єктенія, прокімен. Що вони означають?

„Антифон" — це Богослужбовий піснеспів, який виконують два хори навперемін: спершу правий клірос, потім лівий. Таке поперемінне виконання називають антифонним співом. У церковну практику таке виконання прийшло з візантійської музики.

„Єктенія" – це сукупність молитов, що читаються дияконом або священиком при кожному Богослужінні від імені віруючих та містять прохання та звернення до Бога. У католиків це зветься „літанія" – довга благальна молитва. Люди теж запозичили цей термін і вживають його на означення нескінченних скарг, нарікань.

„Прокімен" означає „той, що спершу". Це спів перед читанням Євангелії або уривків Старого Заповіту. Ще треба згадати тропар – у перекладі з грецької мови – наспів. Це Богослужбова пісня, що оспівує зміст свята, чи складова частина канону, що наслідує укладом та мелодією перший вірш – ірмос. Тропарі містяться у богослужбових книгах і лише винятково друкуються окремо. Об'єднання кількох тропарів утворювало кондаки, акафісти, канони.

„Акафіст" – це хвальна відправа з читанням і співами на честь Ісуса Христа, Богородиці та окремих святих. Під час Акафісту вимагалось обов'язково стояти, звідси й назва – грецькою мовою „не сідаю".

„Ірмос" співають на початку кожної пісні канону. Раніше співали увесь канон, а тепер тільки ірмос, який давав зразок виконання канону.

Більшовики викреслили з українських словників більшість церковних термінів, тому сучасним людям буває нелегко розібратися в усій церковній термінології. Але чи є різниця в такому назовництві між конфесіями?

Безумовно, є різниця. Ми вели мову про назви, властиві Православній Церкві, як більш поширеній в Україні. Точніше, у християнській Церкві візантійського обряду, бо й греко-католики мають такі ж назви. У римо-католиків назви інші, бо виникли в іншій культурі, де переважала латинська, а не грецька мова. У протестантських церквах більше уваги приділяється внутрішньому світові людини, тому там менше зовнішніх атрибутів. Одяг там урочистий, але звичайний, немає багатьох літургічних речей. Але є й своя термінологія – пастор, пресвітер, єпископ, диякони. Причастя – це у протестантів Господня Вечеря. Є також хіротонія або висвячення служителів покладанням рук. Одним з основних ритуалів є водне хрищення.

В Україні ця площину церковного життя донедавна вважалася неприйнятною, але з відродженням Церкви має стати відкритою і зрозумілою кожному віруючому.

Левко Хмельковський

Випущено...

(Закінчення зі стор. 14)

попередні розділи через запізнення. Книжку закінчує велика бібліографія та індекс, які зробив А. Чемеринський.

Цей збірник почали підготовляти до друку ще в 1990-ті роки, коли Б. Ясінський та Осип Зінкевич збирали матеріяли. В 2000 році Ю. Гаєцький перебрав редакцію. Спершу книжка мала друкуватися в Києві, де д-р Юрій Шаповал написав коротке слово. Одначе, через змінені економічні умови та смерть Б. Ясінського довелося видати її в Івано-Франківську.

Складаємо подяку редакторові В. Іваночку та колективу „Лілея" за видрукування книжки, А. Чемеринському – за посередництво та Орестові Медведику зі Львова – за довершення діла. Подяка і Станиславівському комітетові, особливо Оксані Луцькій, яка була душею проєкту, Орестові Городиському та Світлані Андрушків, за те, що цей том появився.

Юрій Гаєцький,
Ню-Йорк

Книжку можна придбати за 30 дол., звернувшись до НТШ в Ню-Йорку на тел.: (212) 254-5130.

Буде відзначено 90-річчя М. Руденка

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко 14 серпня підписав указ про відзначення в грудні 2010 року 90-річчя від дня народження видатного діяча українського правозахисного руху, письменника, філософа, Героя України Миколи Руденка (1920-2004).

Кабінетові міністрів України доручено розробити за участю Національної Академії Наук України (НАНУ) плян заходів, передбачивши проведення у Києві літературно-мистецького вечора, присвяченого життю та діяльності М. Руденка, просвітницьких та культурно-мистецьких заходів у населених пунктах України.

У навчальних закладах відбудуться тематичні бесіди про правозахисну, творчу та літературну діяльність М. Руденка, буде вжито заходів щодо об'єктивного висвітлення у програмах навчальних закладів теми українського правозахисного руху 1960-1980-их років. Плянується видання багатотомного зібрання літературної, філософської та мемуарної спадщини М. Руденка.

Міністерство культури і туризму України разом з НАНУ має вивчити можливість увічнення пам'яті М. Руденка на його батьківщині та внести відповідні пропозиції.
(Прес-служба Президента України)

СПОРТ

Відзначено 40-річчя Спортової школи „Чорноморської Січі"

Омелян Твардовський

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – На Союзівці, оселі Українського Союзу, відбулося урочисте закриття Спортової школи, в якому взяло участь понад 200 гостей, батьків, членів проводу вишкільного табору і 66 юначок і юнаків – учасників вишколу в другій сесії.

Святкову програму відкрив керівник школи Омелян Твардовський, який привітав присутніх та пригадав обставини 40-річної давности, які довели до створення цієї вишкільної інституції. Він представив і привітав почесних гостей – президента Українського Народного Союзу Стефана Качарая, голову Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК) Мирона Стебельського та колишніх функціонерів Спортової школи, що працювали на різних постах. Дальше ведення програмою керівник передав Романові Гірнякові, інструкторові плавання і головному опікунові хлопців.

У програмі перепліталися розвагові точки у виконанні учасників, пісні, деклямації та привіти, що їх виголосили С. Качарай, М. Стебельський, зачитано письмовий привіт від скарбника УНСоюзу Роми Лісович. В церемонії відзначень керівник вручив С. Качараєві пропам'ятну плякету вдячности за підтримку виховної праці з юнацтвом. Плякету вдячности вручено віце-президентові Українсько-американської кредитової спілки „Самопоміч" Ігорові Ляшкові. Уфундовано теж Чашу ім. Ігора Ляшка, яку будуть вручати винятково талановитим учасникам Спортової школи.

Відбулася церемонія вручення трофеїв учасникам другої сесії вишколу. Нагороди найкращих таборовиків вручені Володимирові Перожакові і Ірені Чайківській. Чашу ім. І. Ляшка здобув Марко Перковський.

Нагороди різних категорій отримали таборовики Миколи Дацик, Олександер Дейл, Марко Дашкевич, Шін Фагей, Артем Геращенко, Юрій Ґуран, Олександер Гірняк, Артур Кардаш, Павло Козак, Ерик Кузьмірик, Брендин Люпе, Петро Ниш, Павло Орловський, Адам Осціславський, Алесандер Полянський, Ігор Полутанський, Ігор Розков'ян, Дмитро Шевченко, Армен Скульський, Максим Солонинка, Даніел Ваньо, Стефан Возняк, Филип Биковський, Матвій Зайкел, Ярема Ганущак, Дарик Джірарді, Йосиф Янек, Павло Мачай, Марко Михайлюк, Христіян Петренко, Орест Пиндус, Стефан Шепко, Андрій Солейман, Адріяна і Юліяна Гірняк, Лавра, Сара і Саманта Боні, Софія Янек, Лариса і Олександра Клюфаси, Наталка Малярчук, Наталка Ниш, Надя Олесницька, Даніела Процюк, Калина Реда, Бріяна Рівера, Калина Рондяки, Софія Шабельник, Марія Сіра, Арієна і Софія Стокерти, Адріяна і Лариса Терлецькі, Леся Ваньо, Лариса Возняк, Ліндзі Зайкел, Андрея Янек, Юліяна Мачай, Софія Поліщук.

Плякети з признанням за успішну довгорічну працю в Спортовій

(Закінчення на стор. 18)

Група хлопців і дівчат, що мали вишкіл з копаного м'яча. Перший зліва в другому ряді – інструктор Андрій Кудрик, останній в другому ряді – головний інструктор Андрій Панас. *Фото: Омелян Твардовський*

Учасники вишколу з тенісу. Інструктори (зліва): Зеня Олесницька і Надія Матківська, праворуч – д-р Зенон Матківський.

Група учасників, що проходили вишкіл з відбиванки. Перша в другому ряді зліва – інструкторка Адріяна Мак, в другому ряді справа – інструктор Богдан Сірий.

ПОДОРОЖІ

Кам’янець-Подільський – місто університетське

Олександер Вівчарик

Закінчення. Початок в чч. 32,33

Кам’янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка. Фото: Олександер Вівчарик

Євгенія Сохацька біля пропам’ятної дошки в честь Івана Огієнка.

Історію рідної землі творять особистості. У радянські часи всіх, хто працював на державну незалежність України, таврували зрадниками, компрометували і ... „забували”. Серед останніх був і Іван Огієнко, який, не зважаючи на тяжкі випробування долі, весь свій талант, усі свої зусилля поклав на вівтар боротьби за одвічну мрію українського народу – здобуття державности. То був справді український просвітитель.

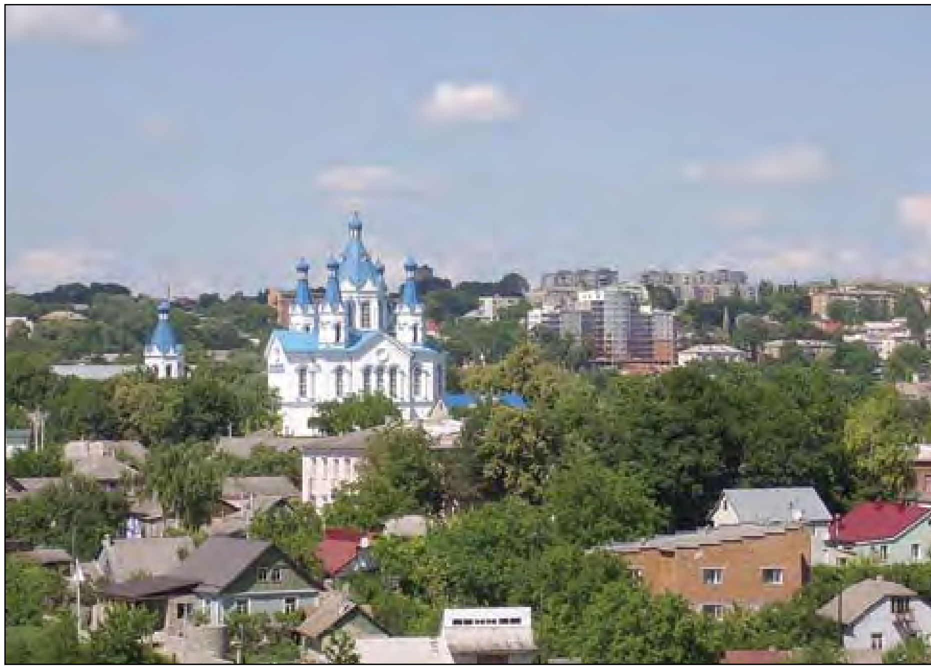
Кам’янець-Подільський університет, що нині носить його ім’я, теж постав у великій мірі завдяки організаторському талантові І. Огієнка.

Поверненню місту пам’яті про І. Огієнка сприяла Євгенія Сохацька. Вона – родом з Львівщини, її батько Євген Товстяк був в’язнем сталінських таборів, дядько Євстахій воював в Українській Повстанській Армії. Маму з дітьми вигнали з рідної хати, тітку Тетяну Орищук вислали на північ, до Інти. Є. Сохацька очолює в місті „Просвіту”, міську організацію Конґресу Українських Націоналістів. А ще вона – голова ради Всеукраїнського товариства ім. І. Огієнка, керівник Центру огієнкознавства Кам’янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка.

Це з її ініціятиви рада філологічного факультету звернулася до вищих державних інстанцій з пропозицією відродити на базі педагогічного інституту університет і присвоїти йому ім’я І. Огієнка. На той час інститут носив ім’я комуніста Володимира Затонського.

Незважаючи на шалений спротив прокомуністичних сил, Президент України Леонід Кучма дав у 1998 році розпорядження щодо присвоєння університетові імені І. Огієнка. На жаль, тодішнє його керівництво не спромоглося виконати це розпорядження. Новий поштовх цій справі дало призначення 2001 року на посаду ректора університету Олександра Завальнюка. Боротися стало легше. Ідею перейменування університету підтримав Президент України Віктор Ющенко.

Є. Сохацька виховала і вивчила цілу когорту патріотично налаштованих студентів, зібрала навколо себе чимале коло однодумців. В усьому її підтримує чоловік – Еротей Сохацький, родом з Тернопільщини. Родину його теж виселили після війни в Арханґельську область.

Такий вигляд має місто з старої фортеці.

У місто над Смотричем І. Огієнко прибув 4 квітня 1918 року як член комісії з заснування університету. Її було створено на прохання Міської думи і „Просвіти”. Члени „Просвіти”, вислухавши яскраву лекцію І. Огієнка про українську культуру, висловили побажання, щоб ректором університету став саме він. Згоду було отримано.

Олімпіяда Пащенко, одна з ініціяторів заснування університету, згадувала:

„Тільки Огієнкові Кам’янець-Подільський університет завдячує своє існування… Не день і не два йому довелося просиджувати над плянами, кошторисами, доповідями, не один раз переступати пороги гетьмана Павла Скоропадського”.

22 жовтня 1918 року відбулося урочисте відкриття університету. Це було справжнє свято української культури, про що згадував І. Огієнко у праці „Моє життя”. На нього прибули кількасот гостей з усієї України. Цей науковий заклад, за висловом І. Огієнка, постав як вогнище вищої української науки, оскільки зросійщені університети східньої України ще не перебудувалися на український лад.

І. Огієнкові вдалося залучити до викладання в університеті 20 професорів і доцентів з Києва, Харкова, Львова, Одеси, Катеринослава, Ніжина й інших міст України.

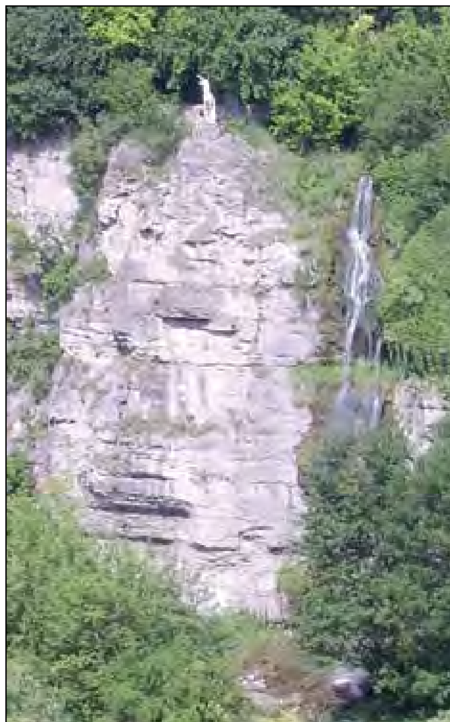
Студентів в університеті у 1919 році було 1,500 осіб, і представляли вони Поділля, Галичину, Волинь, Слобожанщину та інші реґіони.

Кам’янець-Подільський університет, навіть відрізаний від великих культурних центрів воєнними битвами, залишався чи не єдиним в Україні закладом стабільного вишколу кадрів національної інтелігенції. Ліквідація його 9 січня 1921 року неґативно позначилася на житті Поділля й усієї України.

На вулицях дивовижного, вічного міста чи не на кожному кроці натрапляєш на знакові для нашої історії і культури місця. 17 квіт-

(Закінчення на стор. 19)

Незабутні враження від перебування в Кам’янці-Подільському: квіти, вишні, водоспад, козак Голота.

СПОРТ

Чаша Великих Озер з футболу залишилася в Чикаґо

ЧИКАҐО. – 23-24 травня відбулися вже 12-ті змагання з копаного м'яча за Чашу Великих Озер. Змагання взірцево провела Українська спортова централя Америки та Канади (УСЦАК) в Дітройті. З кожним роком кількість учасників турніру зростає. Цього року в ньому брали участь команди з Торонто, Бафало, Дітройту, Клівленду і Чикаґо.

Цей турнір проводиться з ініціятиви футбольних активістів Дітройту, Клівленду, Чикаґо і Торонто. Турнір щороку гостює в одному з американських чи канадських міст, розташованих на узбережжі Великих Озер.

Цього року переможцем у групі дружин без вікових обмежень („open") стала футбольна команда „Україна Конекшен" з Чикаґо, яка у фіналі грала проти чикаґської дружини „Леви". „Леви" вели перед протягом всієї гри, але суперники наздогнали їх в останніх хвилинах зустрічі, так що фінальний ґоль було забито з карних ударів.

У Чикаґо є декілька українських футбольних дружин, які проводять змагання з командами різних етнічних груп.

Переможці з футбольної дружини „Україна Конекшен" є активними членами кредитівки „Самопоміч".

Прес-служба кредитівки „Самопоміч"

Дружина „Україна Конекшен", Чикаґо.

Директори Кредитівки приймають Чашу Великих Озер і Чашу „Odeum Seniors" від змагунів. Зліва: Віталій Кутний, Онуфрій Сторейко, Уляна Гриневич, Володимир Мерва, Богдан Ватраль і Роман Капеняк.

Відбулися 26-ті Українські спортові ігри молоді

Омелян Твардовський

ЕЛЕНВІЛ, Нью-Йорк. – 7 серпня відбулися 26-ті Українські спортові ігри молоді. Їх відкрив заступник голови Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК) Іриней Ісаїв. У промові він зокрема сказав: „Сьогодні ми знову зібралися на оселі Спілки Української Молоді Америки, щоб взяти участь у спортових іграх молоді і продовжити славну традицію". Ігри відвідали голова УСЦАК Мирон Стебельський і скарбник Українського Народного Союзу Рома Лісович.

Після церемоніялу відкриття почалися ігри. Першими відбулися легкоатлетичні біги в кількох вікових групах, які провели І. Ісаїв і Олег Колодій.

Золоті, срібні і бронзові медалі здобули:

Хлопці 10-річні з бігу на 50 м
1. Марко Коген
2. Микола Войтович
3. Олесь Поліщук (усі – СУМ)

Дівчата 10-річні з бігу на 50 м
1. Семента Боней („Ч. Січ")
2. Адріяна Кобилецька (СУМ)
3. Адріяна Сіра („Ч. Січ").

Хлопці 10-річні з бігу на 100 м
1. М. Коген
2. М. Войтович
3. О. Поліщук

Дівчата 10-річні з богу на 100 м
1. С. Боней
2. А. Кобилецька
3. А. Сіра

Хлопці 11-13-річні з бігу на 100 м
1. Артем Геращенко („Ч. Січ")
2. Михась Куземський (СУМ)
3. Стефан Кобилецький (СУМ).

Дівчата 11-13 річні з бігу на 100 м
1. Христя Кушнір
2. Марія Сумачевська
3. Зоряна Зарицька (усі – СУМ).

Хлопці 14-16 років з бігу на 100 м
1. Микола Балько
2. Матей Скольський
3. Адріян Тенюк (усі – СУМ)

Дівчата 14-16 років з бігу на 100 м
1. Христина Лібруян
2. Віка Мазуряк
3. Адріяна Зелес (усі – СУМ).

Хлопці 14-16 років з бігу на 200 м
1. М. Балько
2. М. Скольський
3. Микола Кобилець (усі – СУМ).

Хлопці 11-13 років бігу на 200 м
1. А. Геращенко („Ч. Січ")
2. Павло Тимків
3. Петро Ниш („Ч. Січ")

Дівчата 11-13 років з бігу на 200 м
1. Х. Кушнір
2. Таня Білониць
3. Александра Метров (усі – СУМ)

Хлопці 11-13 років бігу на 400 м
1. П. Тимків
2. Микола Гладоба
3. Матей Томашевський (усі – СУМ)

Дівчата 11-13 років з бігу на 400 м
1. Т. Білониць
2. А. Кобилецька (обидві – СУМ)

Тенісові ігри провів Зенон Матківський на шести тенісових кортах Союзівки. В усіх тенісових парах переможцями вийшли тенісисти „Ч. Січі". Золоті медалі здобули Софія Шабельник, Лаура Боней, Адам Осціславський, Орест Пиндус, Ліндзі Зайкел, Степан Ґуран, Данієла Ваньо. Срібні медалі здобули Петро Гоколі, Матей Ґешлер, Теодор Боднар, Степан Ворончак, Володимир Пилипів, Андрій Кебало, Микола Ґашлер, Уляна Білик. Бронзові медалі здобули Юрій Ґуран, Алекс Полянський (обидва – „Ч. Січ"), Марта Яріш (СУМ).

Плавацькі змагання провела Марійка Бокало, ланкова плавання УСЦАК. Стартером був Роман Гірняк. Інші важливі функції виконали інструктори і командант збірної СУМ Т. Боднар.

Змагання пройшли в різних вікових групах. Переможцями стали:

Дівчата 12-річні 25 м горілиць
1. Софія Стокерт
2. Александра Клюфас
3. Софія Поліщук (усі – „Ч. Січ")

50 м горілиць
1. Камілія Баб'як
2. Катя Брехун (обидві – СУМ)
3. Л. Зайкел („Ч. Січ")

(Закінчення на стор. 19)

Відзначено...

(Закінчення зі стор. 18)

школі були вручені її засновникам М. Стебельському, О. Твардовському і Марійці Бокало.

Цього року на високому рівні пройшов вишкіл в усіх чотирьох ділянках спорту – з копаного м'яча, тенісу, плавання, відбиванки. Інструкторами були Андрій Панас, Андрій Кудрик, Гриць Сергіїв та Ярослав Твардовський – з копаного м'яча, д-р Зенон і Надія Матківські, Зеня Олесницька – з тенісу, Р. Гірняк – з плавання і Андрея Мак – з відбиванки, якій допомагав колишній інструктор школи Богдан Сірий. Вислідом їхньої праці стали перемоги „Чорноморської Січі" на Українських спортових іграх молоді.

Учасники плавацького вишколу. Перший зліва – інструктор Роман Гірняк.

Відбулися ...

(Закінчення зі стор. 18)

Хлопці 12-річні
25 м горілиць

1. Дарик Джірарді
2. Матей Зайкел
3. Павло Козак (усі – „Ч. Січ")

50 м горілиць

1. І. Полуганський („Ч. Січ")
2. Влостислав Кивелюк (СУМ)
3. Филип Вайковський („Ч. Січ")

Хлопці 13-річні
50 м метеликом

1. Ігор Полуганський („Ч. Січ")
2. В. Кивелюк (СУМ)
3. Ф. Вайковський („Ч. Січ")

Дівчата 12-річні і вище,
25 м метеликом

1. С. Стокерт
2. С. Поліщук
3. А. Клюфас (усі – „Ч. Січ"

50 м метеликом

1. К. Баб'як (СУМ)
2. Л. Зайкел
3. Бріяна Рівера (обидві – „Ч. Січ")

Хлопці 12-річні
25 м грудним

1. М. Зайкел
2. П. Козак (обидва – „Ч. Січ")
3. Олесь Поліщук (СУМ)

Хлопці 13-річні
50 м грудним

1. І. Полуганський („Ч. Січ")
2. А. Зелез (СУМ)
3. Максим Солонинка („Ч. Січ")

Дівчата 13-річні
25 м грудним

1. С. Поліщук
2. С. Стокерт
3. А. Клюфас

Дівчата 13-річні
50 м грудним

1. К. Баб'як (СУМ)
2. Б. Рівера („Ч. Січ")
3. М. Зелез („Ч. Січ")

Дівчата 12-річні
25 м вільним

1. С. Стокерт
2. К. Рондяк
3. А. Клюфас (усі – „Ч. Січ")

50 м вільним

1. В. Мосуряк
2. К. Баб'як
3. К. Брехун (СУМ)

Хлопці 12-річні
25 м вільним

1. М. Зайкел
2. Д. Джірарді
3. П. Козак (усі „Ч. Січі")

50 м вільним

1. І. Полуганський („Ч. Січ")
2. Ф. Вайковський
3. В. Кивелюк (обидва – СУМ)

Відбиванкові (волейбольні) ігри пройшли за круговою системою. Медалі здобули дружини:

1. Збірна СУМ – золоті
2. „Ч. Січ", „А" – срібні
3. „Ч. Січ", „Б" – бронзові

Ігри турніру провів Петро Кулінський. Був присутній ланковий УСЦАК Мирон Биц.

У змаганнях з копаного м'яча в групі старших юнаків золоті медалі здобула дружина „Ч. Січі", срібні медалі – збірна СУМ. В групі молодших золоті медалі здобула дружина СУМ, срібні медалі – дружина „Ч. Січ".

ПОСТАТІ

Майстер книжкової ілюстрації

До 125-річчя від народження Софії Налепинської-Бойчук

Софія Налепинська народилася 30 липня 1884 року в Польщі, в місті Лодзь, в сім'ї залізничного інженера і директора станції „Лодзь-Фабрична". За участь у страйку робітників її батько був звільнений з праці і переїхав з родиною до Росії, а його талановита дочка стала відомою українською художницею, визнаним майстром книжкової сюжетної ілюстрації.

На жаль, найплідніший період її творчости припав на важкі часи, коли „ряд майстрів українського образотворчого мистецтва та архітектури (М. Бойчук, С. Налепинська-Бойчук, В. Седляр, І. Падалка, І. Шульга, Д. Дяченко та інші) внаслідок порушень соціялістичної законности й безпідставних політичних звинувачень зазнали репресії і загинули" („Історія українського мистецтва" том 5, стор. 24).

Свого часу С. Налепинська-Бойчук належала до Асоціяції революційного мистецтва України (АРМУ), заснованої 1925 року й зліквідованої 1932 року, оскільки протиставила себе офіційним впливам диктаторської Москви. Навколо АРМУ згуртувалися Михайло Бойчук та його учні й послідовники. До цієї Асоціяції належало багато інших мистців, навіть Василь Касіян, який у лютому 1927 року повернувся до Києва з Праги, бо повірив у „соціялістичне мистецтво".

Отож перші графічні твори С. Налепинської-Бойчук тематикою та своїм ідейним спрямуванням перебували в межах так званого „соціялістичного реалізму". Це зокрема „Молодий робітник", „Молотьба" (1927), „Пацифікація Західньої України" (1930), „Плян – виконаємо!", „Викрили шкідника", „Студентка", „Не дамо куркулям згноїти насіння", „Перед наступом білих" (початок 1930-их років).

І все ж в очах більшовицької влади мисткиня не заслуговувала довір'я. Вже хоч би тому, що як професор Київського державного художнього інституту читала свої леції виключно українською мовою. По-друге, вона була дружиною українського маляра-монументаліста і педагога М. Бойчука, який у 1937 році серед сотень інших найвідоміших українських інтеліґентів, став жертвою сталінських репресій.

26 листопада 1936 року М. Бойчук був заарештований НКВД і звинувачений радянською владою у контрреволюційній фашистській діяльності. М. Бойчука після тривалих допитів у катівнях НКВД в Києві, змусили „визнати" свою належність до „націоналістичної фашистської терористичної організації", яка ставила своїм завданням вихід України з СРСР. Без суду „трійка" засудила М. Бойчука до розстрілу. Вирок було виконано в Києві 13 липня 1937 року. Разом з ним загинула його його дружина С. Налепинська-Бойчук.

Мистецький доробок С. Налепинської-Бойчук, переважно в техніці ґравюри на дереві, величезний. І звичайно ж, набагато складніший і глибший, щоб його можна було вимірювати тільки за методою „соціялістичного реалізму". Багато її творів є об'єктивним, позачасовим успіхом. Наприклад, портрет поета Василя Еллана-Блакитного", „Мелашка", „Катерина", „Мені тринадцятий минало", „Голодні діти", „На вакаціях", „Дівчата", „Прогулянка", як численні обкладинки та ілюстрації до книжок („Анна Кареніна" Лева Толстого, „Дитячої енциклопедії) та багато інших.

З висоти часу оцінюючи вклад цієї мисткині в українську культуру, „Історія українського мистецтва" стверджує: „С. Налепинська-Бойчук стала одним з найвизначніших представників української радянської графічної школи". Годі й сумніватися, що вона заслуговує на те, щоб широка громадскість знала її талановиту творчість.

Павло Лопата
Торонто, Канада

Кам'янець...

(Закінчення зі стор. 17)

ня 1919 року більшовики зайняли Кам'янець-Подільський, розпочали кривавий терор, але 3 червня Третя дивізія підполковника Олександра Удовиченка після тяжких боїв штурмом здобула Кам'янець.

Відтоді місто ще упродовж п'яти місяців було столицею Української Народної Республіки, осідком уряду і командування армії, притулком для багатьох державних установ і сотень утікачів з усієї України. 10 червня до Кам'янця прибув Голова Директорії, Головний отаман Симон Петлюра. 31 серпня він приймав параду в Кам'янці-Подільському з нагоди здобуття Києва.

17 листопада 1919 року разом з урядом, штабами і установами С. Петлюра виїхав з міста. Того ж дня до Кам'янця-Подільського вступили польські війська. 19 вересня 1920 року українські війська востаннє зайняли Кам'янець-Подільський. Сюди ще раз перемістився уряд УНР. До міста повернулася й продовжувала працю Кам'янець-Подільська юнацька старшинська школа.

14 листопада 1920 року уряд УНР покинув Кам'янець-Подільський, розпрощавшись з рідною землею. Свідками тих буремних років у місті залишились будівлі, у яких містилися державні установи УНР. У будинку колишнього Міністерства військових справ працює швейна фабрика. 5 грудня 2002 року на будинку урочисто відкрили пропам'ятну дошку, яку прикрашають герб УНР і портрет С. Петлюри.

В будівлі аґрарно-технічного університету в 1919-1920 роках містилася Експедиція заготівель державних паперів, де друкували українські гроші.

Ім'я Тараса Шевченка одній з центральних вулиць присвоїли ще 1918 року. Раніше це був Романовський проспект. Цю пропозицію одноголосно схвалили. Відтоді, як би не змінювалася влада, вулиця Т. Шевченка залишалася…

Ще одне місце, пов'язане з добою УНР, – будинок, у якому в другій половині 1919 року перебувала Директорія УНР на чолі з С. Петлюрою. Про це сповіщає пропам'ятна дошка, відкрита 4 вересня 1997 року. Виготовлено її у Великобританії на кошти українців цієї країни з ініціятиви голови Фундації ім. С. Петлюри Миколи Сидоренка, який був присутній на відкритті дошки.

Тепер у цьому будинку міститься обласний дитячий протитуберкульозний санаторій. З цим місцем пов'язане ім'я українського поета Володимира Сосюри. Тут, у саду, він стояв на варті восени 1919 року, будучи козаком Армії УНР. „Мене, як недисциплінованого, не ставили біля кабінету Петлюри, а все в його садку", – написав пізніше поет в автобіографічному романі „Третя рота".

У нашій історії завжди поєднувалися війна і поезія. Не один В. Сосюра був козаком. І не один козак – поетом. Друга світова війна забрала життя ще одного видатного українського поета, доля якого була тісно пов'язана з Кам'янцем-Подільським. Це – Володимир Свідзинський. У 1899-1904 роках він навчався у тій самій семінарії, в стінах якої восени 1919 року був на постої козак В. Сосюра.

У 1922 році В. Свідзинський видав у Кам'янці першу збірку віршів „Ліричні поезії". У жовтні 1925 року він переїхав з родиною до Харкова. Там на нього чекала жахлива доля: у жовтні 1941 року в селі Непокрите (тепер Шестаково), під Харковом відступаючі більшовики зачинили в клуні і спалили живцем близько 300 осіб української інтеліґенції, яких гнали етапом нібито в евакуацію.

У якійсь мірі з долею В. Свідзинського перегукується доля Миколи Леонтовича – видатного українського композитора, який теж закінчив у 1899 році Подільську семінарію. 12 грудня 2002 року на будинку колишньої семінарії відкрито йому пропам'ятну дошку. М. Леонтовича вбила за наказом Москви 23 січня 1921 року на Київщині.

У місті бережуть усе, що пов'язане з минулим – вулицям повертають прадавні назви, або називають їх іменами видатних людей, життя яких пов'язане з містом.

А взагалі, Кам'янець-Подільський просто гарний і неповторний. Ним приємно блукати, бо дуже часто трапляються несподіванки. Скажіть, де ще ви зустрінете на вулиці козака Голоту? Ніде, бо живе він у Кам'янці.

А чи багато міст можуть похвалитися таким дивом, як міський водоспад – давнє творіння природи, де вода падає з 27-метрової висоти?

Подільською Швайцарією називають місцевість навколо Кам'янця. І це не перебільшення. Тут гарно, затишно і добре. У місто закохуєшся з першого погляду. Коли дивишся на нього з Нового мосту, мимоволі здається, що тут наша українська душа – така ж могутня і прадавня!

Останнього дня я пришов до фортеці і викарбував собі тут на згадку монету. Тепер мені щодня з подільського срібного півгрошика посміхається Сонце – давній символ Поділля!

Організація Оборони Чотирьох Свобід України

сердечно вітає з нагоди

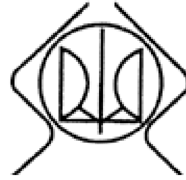
18-ої Річниці
Незалежності України

Український Вільний Народ в Україні,
Президента України Віктора Ющенка,
Ієрархів Українських Церков
на Батьківщині й на поселеннях,
Провід Організації Українських Націоналістів
і голову Стефана Романіва, та все членство ОУН,
всі громадські і політичні організації,
усі Кредитові Спілки,
усі братні організації Світової Конференції
Українських Державницьких Організацій,
Світовий Конґрес Українців,
Український Конгресовий Комітет Америки,
членів керівних органів ООЧСУ,
Управи Відділів, усе членство та їхні родини!

Слава Україні! Героям слава!

За управу,

Михайло Козюпа — Президент
Іван Яворський — Секретар

Ukrainian Selfreliance Michigan Federal Credit Union

Українська Мичиґанська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч“

вітає

УРЯД УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ
І ВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД

з нагоди

18-ої РІЧНИЦІ
НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

MAIN OFFICE

26791 Ryan Road, Warren, MI 48091 • Tel.: (586) 756-3300
Toll Free: (877) POLTAVA • Fax: (586) 756-4316
E-mail:usmfcuinfo@usmfcu.org • website: www.usmfcu.org

MICHIGAN BRANCHES

Hamtramck
11838 Jos. Campau,
Hamtramck, MI 48212

Dearborn Heights
5734 N. Telegraph
Dearborn Heights, MI 48127

FLORIDA BRANCH

North Port
14506 Tamiami Trail – Suite B, North Port, FL 34287
Tel. & Fax: (941) 423-2793

KENT, WASHINGTON OFFICE
25827 104th Avenue S. E.
Kent, Washington 98032
Tel.: (253) 520-9333 • Fax: (253) 520-0973

SUMA (Yonkers) Federal Credit Union

ДИРЕКЦІЯ І ПРАЦІВНИКИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ СУМА В ЙОНКЕРСІ, Н.Й. ІЗ СВОЇМИ ФІЛІЯМИ В СПРІНҐ ВАЛІ, Н.Й., СТЕМФОРДІ, Кон., НЮ-ГЕЙВЕН, Кон.

вітають

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД В УКРАЇНІ ТА НА ПОСЕЛЕННЯХ

з нагоди

18-ої РІЧНИЦІ
НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Головне Бюро:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701-6841
Phone: (914) 220-4900
Fax: (914) 220-4090
e-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія у Йонкерсі:
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: (914) 220-4900
Fax: (914) 965-1936
e-mail: palisade@sumafcu.org

Філія у Спрінґ Валі:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: (845) 356-0087
Fax: (845) 356-5335
e-mail:springvalley@sumafcu.org

Філія у Стемфорді:
39 Clovelly Road,
Stamford, CT 06902
Phone: (203) 969-0498
Fax: (203) 316-8246
e-mail: stamford@sumafcu.org

1-888-644-SUMA
E-mail: memberservice@sumafcu.org

Internet:
www.sumafcu.org

Філія в Ню-Гейвен
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: (203) 785-8805
Fax: (203) 785-8677
e-mail: newhaven@sumafcu.org

Всеамериканська громадська організація „Нова українська хвиля“

шле вітання

з нагоди 18-ої річниці незалежности України

Дорогі співвітчизники! Вітаємо Вас з Днем НезалежностиУкраїни – найбільшим святом нації, до якого наш народ ішов століттями, віддавши у жертву цій великій перемозі мільйони своїх кращих синів і дочок, які боролися за волю і незалежність нашої Батьківщини!

Мирослава Роздольська, голова організації
Члени Координаційної ради: **Богдан Бохонок, Наталія Брандафі, Іван Бела, Христина Горбачевська, Уляна Киричук, Микола Мегец, Леся Лесик, Олексій Нікітін, Надія Петрик, Олена Паливода, Остап Стахів, Галина Семеняк, Іван Трач.**

Фірма „ ROXOLANA“ і родина
власника компанії

МИХАЙЛА СТАЩИШИНА

щиро здоровлять українську громаду із

18-ою РІЧНИЦЕЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

18 літ – це не багато,
Але коли приходить свято,
То серце прагне дарувати
Віночок теплих, щирих слів:
Ми все з тобою, рідна Ненько,
Хоч ти від нас і далеченько,
Але дітей твоїх серденько
Там, де Полтава, Київ, Львів...

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ НЮ ІНҐЛАНД

складає найщиріші побажання

з нагоди

18-ої РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

всій українській громаді
в США та українському народові
у Вільній Україні

Запрошуємо українців з нашої околиці
стати членами Кредитівки

Дайте нам нагоду допомогти Вам
у Ваших фінансових потребах.

WEB SITE: **WWW.USNEFCU.COM**

„Живи, Україно, живи для краси
Для сили для правди, для волі!...“
О. Олесь

Щирі вітання

З нагоди 18-ої річниці
Незалежности України

Уряду Незалежної Української Держави,
та всім українцям на рідних землях та в діяспорі.

Бажаємо успіхів у скріпленні державности України та кращої долі її народові.

Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК

SELF RELIANCE (NY)
FEDERAL CREDIT UNION

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951.

СТОРІНКА ІСТОРІЇ

Волинь пам'ятає полеглих

Володимир Рожко

ЛУЦЬК. – Дисидентський рух 1960-1980-их років покликав до опору комуністичному режимові Петра Раєвського (1933-1972) – викладача математики Рівненського інституту інженерів водного господарства, Мелетія Лахмана (1935-1969) – студента Львівського університету ім. Івана Франка, і його батька Василя Лахмана (1909-1953).

П. Раєвський народився в селянській сім'ї в Басовому Куті, був родичем дисидента Ярослава Мичуди. З дитячих років читав „Кобзар" Тараса Шевченка, книги про героїчні походи козаків. Коли в 1953-1959 роках навчався в Рівненському педагогічному інституті, то вже тоді відчував вороже наставлення влади до українського студентства.

Одружився з Таїсою Сак, батько якої Пантелеймон Сак, родом з Київщини, походив з родини, яка загинула під час Голодомору 1932-1933 років. Хлопець врятувався завдяки своєму перебуванні у Києві, де закінчив Інститут народної освіти, після чого працював директором середньої школи у Львові.

Став членом Організації Українських Націоналістів, учасником похідних груп. Був заарештований ґестапо, але втік. Став членом Крайового проводу ОУН Північно-східних земель. Його підпільні псевда „Могила", „Всеволод", „Коваль", „Сила".

П. Сак написав в 1942 році книжку „Україна, якою була, яка є, яка буде", в якій поєднав наше минуле і майбутнє з думкою про воскресіння України.

В березні 1943 року ґестапівці напали на слід підпільника і вбили його в тюрмі. Його дочка з мамою жили у Львові, а потім переїхали в Басів Кут. Дівчина знала П. Раєвського з дитинства, бачила в ньому національно свідомого патріота, подібного до тата. Поєднання двох національно-свідомих молодих людей не сподобалося каґебістам.

Петро Раєвський

П. Раєвський і його приятель, вчитель Микола Мучинський любили грати в шахи у вихідні дні. Саме під приводом „вболівальників" цієї гри і підкидали їм „стукачів" з КГБ, збирали інформацію про вчителя. У 1972 році каґебісти вчинили обшук в хаті патріота. Перегортали кожну сторінку книжок, вилучали листи, записки, шукали самвидавну літературу. Самого П. Раєвського було заарештовано і кинуто до Рівненської тюрми.

У той же час кати у Львові викинули з вікна гуртожитку двоюрідного брата П. Раєвського – Дмитра Рожка, даючи зрозуміти, що на нього чекає таке ж нещастя.

2 липня 1972 року вчителя вбили, але заявили, що П. Раєвський повісився. Дружина замордованого зберігає посмертне фото, на якому чітко видно на голові сліди катувань.

(Закінчення на стор. 31)

Зустріч...

(Закінчення зі стор. 8)

оналізму", (Blood and Belonging: Journeys into the New Nationalism), М. Іґнатьєв писав: „Незалежність України викликає в уяві вишивані селянські сорочки і сумне скиглінння етнічних інструментів..."

Він також написав: „Моя проблема у трактуванні України поважно закорінена набагато глибше, як тільки моє космополітичне підозріння про всюдисущу присутність націоналістів. Крім того, десь в мені глибоко закорінене, що українці назвали б почуттям великого росіянина, і там залишився слід староросійської погорди до тих малоросів".

На тій зустрічі з представниками КУК М. Іґнатьєв повторив ще раз свої пояснення, зроблені 30 червня в Едмонтоні та 2 липня у Вініпеґу: „Я усвідомлюю, що в моїй книжці й документальному фільмі „Blood and Belonging" були образливі висловлювання. Я вживав принизливі терміни, від яких я хочу тепер відмовитись. Ці упередження були помилковими і я цілком їх відкидаю. Я вірю, що українці є великою нацією, і я підтримую незалежність та суверенність України".

М. Іґнатьєв, який має заміри стати наступним Прем'єр-міністром Канади, також сказав: „Я сподіваюсь, що наш діялог з українською громадою Канади буде продовжуватись і принесе плідні висліди як для громади, так і для всіх канадців. Хочу запевнити КУК, що Ліберальна партія і я особисто будемо всіляко підтримувати Евро-атлантичну інтеґрацію України, і особливо прийняття України до НАТО. Я чудово розумію, які труднощі Україна пережила в минулому, і які проблеми їй ще доведеться побороти у майбутньому щодо незалежности та територіяльної суверенности. Як я вже казав раніше, я вважаю, що ніхто інший, крім українців, не має вирішувати долю української нації".

„Наша дискусія про іміґрацію з України була дуже плідною. Ми задоволені, що заручилися підтримкою М. Іґнатьєва щодо створення канадського консульства у Львові, що сприятиме більшій кількості іміґрантів з України, звідки походять багато видатних канадців. Серед них колишній суддя Верховного Суду Джон Сопінка, колишній генерал-губернатор Рамон Гнатишин та прем'єр Альберти Ед Стельмах," – зазначив П. Ґрод.

Провідник лібералів висловив своє незадоволення з приводу зменшення фондів на міжнародні програми Радіо Канади, що призвело до ліквідації програм українською мовою. „Дуже прикро, що постраждала саме Україна. Це суперечить запевненням Канади сприяти демократичному розвиткові України. У країні, де велика частина населення і так має доступ лише до російських засобів масової інформації, тепер багато українців будуть позбавлені можливости слухати новини з цінного джерела незалежної інформації," – сказав М. Іґнатьєв.

Під час зустрічі було також обговорено наступні теми: розвиток взаємовигідних двосторонніх стосунків між Канадою та Україною; стратегічне, геополітичне та економічне значення України для Канади; підтвердження основних принципів Акту сприяння культурам різних народів. Цей законодавчий акт має діяти у відповідності з потребами усіх національних громад Канади, і всі громади мають користати з цього законодавства пропорційно до розміру їхньої громади у Канаді.

„Ми особливо задоволені, що М. Іґнатьєв висловив своє глибоке захоплення й повагу до українців," – сказав П. Ґрод.

М. Іґнатьєв та П. Ґрод дійшли спільної думки, що ця зустріч дала нагоду обидвом сторонам порозумітися та рухатися вперед у позитивному дусі співпраці.

• РІЗНЕ •

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ „Свобода" ☐ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС): ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Число телефона: (.......) ....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Волинь...

(Продовження зі стор. 29)

Коли ховали П. Раєвського в Басовому Куті, серед селян було багато незнайомців, які пильно до всіх приглядалися, прислухалися та, напевно, прихованими фотоапаратами знімали всіх на мікроплівки. Так закінчився земний шлях П. Раєвського. Його могила на місцевому кладовищі, як і могила побратима-родича Я. Мичуди, гарно доглянута, а вдома сумують за ним дружина, донька Оксана, внуки Віктор та Інна.

У селі Дермань справу національного визволення продовжив в 1960-их роках Мелетій Лахман. Народився він в селянській сім'ї. Його батьки Василь Лахман і Харитина Шавронська теж були з цього села. Батько мав лише дві кляси освіти, але вмів у кузні викувати сокиру, відремонтувати будьяку деталю машини, покрити бляхою хату. Він шукав заробітку не тільки у своєму селі, але й у навколишніх. М. Лахман в школі читав багато книг українських письменників з історичною тематикою.

Життя поза школою нагадувало життя його однолітків: випасання худоби, гра у „війну", риболовля, катання на ковзанах, колядування і щедрування. М. Лахман оглядав в селі предавній монастир, оточений мурами з бійницями, вивчав незрозумілі написи в підземеллях монастирського храму. Його спроба після семи кляс навчатися в художньому училищі у Львові не увінчалась успіхом. Він продовжував навчання в місцевій середній школі, де стався перший конфлікт з директором і каральними органами.

У 1949 році в школі почалася кампанія з подолання „релігійних пережитків". На Великдень повели учнів на дослідні ділянки до праці. М. Лахман відмовився працювати у велике свято і був виключений з школи. Ним зайнявся начальник районного відділення НКВД.

Розпочалися трудові будні – спочатку в Мізочі, Острозі, у Здолбунові. Вчився на помічника машиніста. 26 грудня 1953 року не стало батька. Його підступно вбили автом місцеві наймані вбивці.

Після училища М. Лахман працював в депо, служив у війську в холодному Сєвєроморську.

Нарешті Львівський університет ім. І. Франка відчинив свої двері і для М. Лахмана. Але ненадовго. Службовці КҐБ пильно стежили за вільнодумним юнаком з Дермані. Він читав заборонену літературу, особливо книжки з самвидаву. Участь в студентському страйку вирішила його дальше перебування в університеті: виключили за „український буржуазний націоналізм".

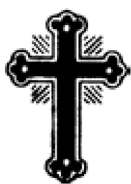
Спроби влаштуватися на працю натрапляли на опір влади. В рідному селі місцевий голова колгоспу цькував і принижував юнака. Йому підспівували місцеві перевертні, вбивці батька. Але М. Лахман не корився, продовжував критикувати московсько-більшовицький режим. Закінчилося усе трагедією – М. Лахмана знайшли повішеним у кар'єрі...

Над селом стояв густий травневий аромат яблуневого цвіту, коли ми з вчителем-пенсіонером Дмитром Кравчуком прийшли до спільної могили В. і М. Лахманів на місцевому кладовищі. Довго стояли з молитвою на устах біля могили. Ці люди внесли свою частку праці в загальноукраїнський національно-визвольний рух і їхні імена повинні вічно жити у незалежній Україні.

Могила Василя і Мелетія Лахманів в селі Дермань.

Фото: Володимир Рожко

Глибоко засмучені повідомляємо, що в неділю, 5 липня 2009 р., відійшла у вічність на 58-у році життя наша

ДРУЖИНА і МАМА, ДОНЬКА, СЕСТРА і ТЕТА

СВ. П.

Христина (Ітя) Сулжинська

з дому Шупер

нар. 19 листопада 1951 р. у м. Людвіґсбурґ, Німеччина.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 13 липня 2009 р. у церкві Святої Тройці у Сілвер Спрінґ, Мд. У Мюнхені була відправлена Заупокійна Служба Божа 20 липня. Покійна буде похована на Національному кладовищі в Арлінґтоні (Arlington National Cemetery) 24 серпня 2009 р.

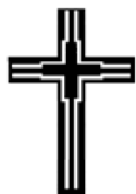
Вічна Її Пам`ять!

В любові і вдячності:

чоловік і син – Володимир і Віктор Сулжинські
мама – Надія Васькович
Богдан і Христина Шупер
Роман, Ірина і Симон Шупер
Юрій, Леся Галатин і Дарійан Васькович
Андрій Васькович
Микола Ґрабарчук
д-р Мирослава Кушлик
Ірина Комарницька з родиною
Володимир Мацелюх
д-р Лідія і д-р Біл Кохер з родиною
Ігор Котлярчук з родиною
Євген і Марійка Котлярчук з родиною
Богдан Жук з дружиною д-р Bharathi Kamineni
Орест Жук з родиною
д-р Віра Гарбер з родиною
дальша родина в США, Канаді, Німеччині і Україні.

За молитви, вислови співчуття і слова розради складаємо нашу щиру подяку.

Пожертви замість квітів на могилу й у пам`ять Христини можуть бутискладені на Holy Trinity Particular Ukrainian Catholic Church, c/o Rev. Taras Lonchyna, 16631 New Hampshire Avenue, Silver Spring, MD 20905-3919.

З великим болем і жалем повідомляємо, що 17 серпня 2009 р. на 86-му році життя відійшов у Божу вічність наш найдорожчий МУЖ і СТРИЙКО

СВ. П.

д-р ОСТАП КОЦЮБА

нар. в селі Бремків в Україні.

ПАНАХИДА була відправлена в п'ятницю, 21 серпня 2009 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22 серпня 2009 р. о год. 8:30 ранку в похоронному заведенні Петра Яреми, о 9:00 год. ранку в Українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Вічна Йому пам'ять!

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція